

C3697Po

RECOGNOVIT

IOH. P. POSTGATE

50872
—
25/9/01

SVMPTIBVS G. BELL ET FILIORVM

LONDINI: EXCVDEBANT C. WHITTINGHAM ET SOC.

ROBINSONI ELLIS

OPTIME IN CATVLLVM MERITO

HVNC LIBELLVM

DEDICO

PRAEFATIO

CATVLLVM qui hodie edunt adeo et tritam et arduam uiam secuntur ut, noua si captent, aut in peruetera atque obsoleta saepius incidant aut etiam in incerta omnia atque aliena aberrent. quocirca non admirarer nostrum Ellis, si Catulli emendationem rem prudentiae atque industriae haud mediocris esse tantummodo nos admonuisset; sed subirascor niro docto suorum studia restingenti cum uix quemquam post Italorum aetatem aut hoc nostro aut prioribus saeculis aliquid in textus emendatione profecisse contendat.¹ in ueris, si uera attulisset, profecto acquiescendum fuit; nunc contra ipsum Ellis acerrime pugnamus, multa huius quoque saeculi homines in Catullo feliciter correxisse, multa etiam posthac correcturos.

Sed iam de nostri operis siue potius opusculi ratione dicendum est; quae quidem talis fuit ut Catulli carmina et aptiore ad legendum forma exhiberemus et apparatu critico eo instructam qui breuis quidem esset sed maxima quaeque contineret.

Vt singula sequar, quod ad codices attinet, usi sumus iis copiis quas L. Schwabe ad recensionem

¹ Pp. xiii, xiv Praefat. ad Interpretationem Catulli, quam iterum e prelo emissam cum maximo gaudio uideo.

suam alteram summa cura et diligentia comparauerat. lectiones Oxoniensis (*O*) et Sangermanensis (*G*) constanter, ceterorum qui 'boni' appellantur rarius atque ubi opus uideretur attuli. sed ne illorum quidem uarietatem totam exhibui. immo uulgatarum corruptelarum exempla tantum ea sumpsi unde legentibus appareat quot quibusque modis in Catullo a librariis peccatum sit. ceteras quae aut rariores essent, (quo de genere sunt uerba uersusque transposita ommissa inlata,) aut ad rationem codicum grauius pertinerent, diligenter exscripsi. in uno carmine LXII, libri Thuanæi (*T*) auctoritati tantum concessi ut ne minima quidem ibi omitterem. eadem in uirorum doctorum coniecturis usi sumus parsimonia. harum quae aut a codicum uestigiis longius abessent aut rei minus congruerent aut etiam a Latini sermonis consuetudine abhorrerent, silentio praeuertuimus. nomina nusquam secuti sumus. principes uiri enim, ut alibi, ita in re critica interdum falluntur, atque aliquando audiendus est etiam inter reges Thersites. in incerta re plures, dum modo ad ueri similitudinem accederent, in desperata autem nullas fere commemorauimus coniecturas. in harum commemoratione quantum in tanta coniectantium multitudine fieri potuit, semper cauimus ne cui aut sua denegemus aut aliena tribuamus. uerum in hoc genere, ut dicam quod sentio, quidam paullo morosiores mihi uidentur, ut fortasse ego illis neglegentior, qui eum credam hominem esse et humana cogitare qui, suis suorumque studiis pro uirili parte satisfacto, de fama atque immortalitate Manibus atque umbrae suae uidendum permittat.

Longum est omnes enumerare qui bene de

Catullo meriti sunt, ex recentioribus quosdam breui mentione complectar. codices excusserunt, praeter eum de quo supra dixi L. Schwabe, et Ellis et Baehrens. coniecturas uirorum doctorum collegerunt idem, plurimas Ellis et, si ad primam secundamque editionem respexeris, Schwabe. in interpretando Ellis familiam ducit, nec sua laude fraudandi sunt Aem. Baehrens et Alexander Riese. his accedant qui textum tantum recensuerunt, L. Mueller, Ioh. Vahlen, Hauptianae elegantiae conservator, et qui nuper de uita Catulli, ut alia omittam, in prolegomenis multa bene disseruit, Bernardus Schmidt. Munronem¹ non admonendi sunt ut legant qui Catulli aut sunt aut cupiunt esse amatores.

Quod ad nos attinet, quae de Catullo dicere habebamus, in *Mnemosyne N. Ser.* XIV pp. 433 et in *Diutrio Philologico (Journal of Philology)* XVII pp. 226-267, XVIII pp. 145-149 diximus. quas animaduersiones uelim ipsi legant neque ab aliis accipiant qui nostras emendationes quibus rationibus confirmatae sint cognoscere uoluerint; ceteris satis superque datum existimabo, enumeratis de quibus disputari locis. sunt autem hi: 1 8; 2 8; 6 7; 10 24; 22 7; 29 20², 23; 31 13; 36 9; 38 2; (39 11); 45 8, 9, 17, 18; 55 30;

¹ *Criticisms and Elucidations of Catullus*, 1878.

² De loco difficillimo qui in codd. sic legitur 'hunc galliae timet et britannie' hic dicam quod in adnotatione dicendum erat, Baehrensianum illud *cine*, quamuis a litterarum ductu longius absit quam quod ipsi coniecimus *hãicene*, tamen eo praefendum esse nunc censeo quod saepius in illo uerbo quam in hoc uocales a poetis distrahuntur. de nostro *ultima* conf. *Mnemosyne*, loc. citat.

61; 62 35, 53 sqq. 59; 63 54, 63, 88 et passim; 64 11, 16, 109, 355; 66 15, 59; 67 12; 68 27, 68* 102, 116; 71 1, 3; 73 4; 94 1; 97 3; 99 15; 102 1; 107 3, 7, 8; 110 3, 7; 114 6; 115 1, 7¹, fragm. 10. olim in Actis Philologorum apud Cantabrigienses Societatis (1 p. 312) misere corruptum uersum (25, 5) ita sanare conatus sum: 'cum Murcia *atriarios* ostendit oscitantes'. hoc ideo non praetereo quod dixerat mihi Munro tale se uerbum frustra quaesiuisse, reperto ad locum reficiendum usurum fuisse.

Non defuit nobis in hoc incepto etiam aliorum auxilium atque opera uoluntaria. nam suas nondum editas coniecturas benignissime mihi miserunt H. Nettleship et A. E. Housman. alter in 64 189 'nec prius a fesso secedent corpore sensus' cum illud *a fesso* corruptum esse indicet, e uestigiis codicum (*afesso* G, *affesso* O) *affecto* uult elicere. alterius emendationes partim in textum recepimus, partim in adnotatione ad locum quamque suam commemorauimus; ceteras, exceptis nimirum iis quae occupauerant alii, hic, ut par est, exscribemus. 8 14, 15 'cum rogaberis nulla, scelesta, *ut ante*', 64 16 '*illae ignaris* uiderunt luce marinas mortales *oculis* nudato corpore Nymphas', ut *ignaris* ignotam rem esse significet, 76 10 'quare cur *iam tete*', 77 6 '*lacsae* (uel simile quid) pectus amicitiae' (codd. *nostrae*),

¹ Errat Ellis (*Interpr.* ad h. loc.) nostram (*maximus, alter non homo*) et Ludouici Schwabe (*maximus alter, non homo*) emendationes confundendo. cuius rei ipse Schwabe testis erit qui de suo *alter* haec ad nos scripsit: "omnia haec *altera* sunt magna: tamen ipsest *alter* magnus, immo maximus: nec tamen homo magaus, sed—".

1151 'Mentula habet *saltum*. triginta iugera prati' (collato 79 1, 89 1, 78 1).¹

In re orthographica codicum auctoritas prope nulla est; nestigia tamen ueri non nulla imprudentes, ut ita dicam, atque inuiti seruauerunt. in quo melior Sangermanensi Oxoniensis sed utroque antecellit Thuaeus. ac primum (a) in coniungendis distrahendisque uocabulis nihili sunt habendi. exempla tibi quoduis carmen suppeditabit uelut 4 (4, 6, 23 et adn. crit.). hinc disperiit illa uulgata apud Romanos uerbi *est es* cum praecedenti uocabulo coniunctio ut tamen eiusdem disiecta membra in 38 1, 2, 66 27 et alibi deprehendantur. constanter scribimus: *malest, uisumst* similia. (b) in addenda detrahendaque h littera quid de iis censes qui *ortis* pro *hortis* (62 39) et *hanc* pro *ac* (64 366) exhibent et ne Arrio quidem (84) suam aspirationem relinquunt? iisne crediturus es Catullum *Ortale exhibita arenas* scripsisse? quod uero in 94 2 habemus 'ipsa *olera* olla legit', non rusticatur Catullus sed rustico prouerbio utitur. (c) neque in consona semel bisue scribenda magis fide digni sunt; neque quicquam interest utro modo haec in codicibus scripta sint. huius inconstantiae exempla (ut 6 1, 9 1) in adn. crit. pauca dedimus, plura in *Diar. Phil.* p. 250 n. (d) Catullum *uo* non *uu* scripsisse, *quo* non *quu* (uel *cu*), ut uerbis utar Bernardi Schmidt (*proleg.* p. cvi) 'extra dubitationem esse uidetur';

¹ Quod in 11 11 'horribilem *sequi*' Housman coniecerat, collato Prop. II 27 5 'seu pedibus Parthos *sequimur* seu classe *Britannos*,' idem conicit Ellis in *Interpr.* p. 43, ut tamen in u. 10 *nitens* pro *uisens* legat.

idque ex certis codicum uestigiis colligere licet. talia sunt 61 205 *uolt* (*uolunt* codd.) 68* 124 *uolturium*. *quoi* 1 1; 2 3 (*qui* codd.); 17 14 *quoi cum* (*cui iocum* codd.); 53 3 *meus*—*Caluos* (codd. *meos*—*caluós*) et multa alia. uni particulae *cum* locum concessi, incertum utrum uictus misericordia an ceteros Catulli editores inconstantia saltem aequaturus. diphthongum *ci*, quam pro *i* longa Catullus fortasse non scripsit, sed scribere omnino potuit, ex iis tantum locis sustulimus in quibus certo quodam fundamento niti non uideretur. cf. quae disseruimus in *Diar. Phil.* l. c. p. 267.

IOH. P. POSTGATE.

SCRIPTVM CANTABRIGIAE

IN AEDIBVS SS. TRINITATIS,

Mense Iulio exeunte MDCCCLXXXIX.

SIGLARIVM

G codex olim Sangermanensis, nunc Parisiensis (14137), membranaceus, a. CIÖCCCLXXV, mensis Octobris d. xxix absolutus. specimen photographi arte depictum exhibuit Aem. Chatelain (*Paléographie des Classiques Latins*, tab. xv.).

O codex Oxoniensis in Bibliotheca Bodleiana inter libros Canonicianos 30, membranaceus, circa a. CIÖCCCC scriptus. specimen photographi arte depictum exhibuit Ellis in editione altera.

V consensus librorum G et O, quorum uterque ex codice quodam Veronensi olim descriptus esse videtur. in hoc archetypo carmina singula nullo spatio inter se separabantur nisi ubi adnotauimus ‘*interuallum esse in V*’.

T olim Thuanæus, nunc Parisiensis (8071), sæculi noni, ut videtur, carmen 62 continet. specimen photographi arte depictum exhibuit Aem. Chatelain (*Paléographie des Classiques Latins*, tab. xiv.).

ω lectiones incertae originis quas Itali uel in codices sæculi xiv et xv uel in ueteres editiones typis impressas intulerunt. [eiusdem quoque originis sunt eae lectiones quae sine teste citantur.]

In textu *italicis* (siue ‘*cursiuis*’) litteris notantur litterae uerba uersus quae in codicibus ne corrupta quidem exstant sed ex coniectura supplen-

tur ut in 1 1 quoi (*codd.* qui), 4 6 minacis (*codd.* mina ei).

In adnotatione critica haec animaduertenda sunt. Geminatae litterae pluralem significant ut edd. editores *codd.* codices uu. uersūs.

corr. *significat* correxit, correctum *similia* add. addidit *similia* om. omisit *similia* transp. transposuit *similia* coni. coniecit suprascr. suprascriptum *similia* al. alii uulg. uulgo.

* indicat unius litterae rasuram.

GAI VALERI CATVLLI

CARMINA

I

QVOI dono lepidum nouom libellum
arida modo pumice expoliturum?,
Corneli, tibi: namque tu solebas
meas esse aliquid putare nugas,
iam tum cum ausus es unus Italorum 5
omne aenom tribus explicare chartis
doctis, Iuppiter, et laboriosis.
quare habe tibi quidquid hoc libelli,
qualecumque; quod, o patrona uirgo,
plus uno maneat perenne saeclo. 10

II

Passer, deliciae meae puellae,
quicum ludere, quem in sinu tenere,
quoi primum digitum dare adpetenti
et acris solet incitare morsus,
cum desiderio meo nitenti 5
carum nescio quid lubet iocari,
et solaciolum sui doloris,
credo, et quo grauis acquiescat ardor:

I 1 Qui V. **2** arida Seruius ad Aen. 12,587 Isid. VI 12 3, arido V. **5** tamen (tñ) V. **8** tibi habe V. **9** o om. V. *qualecumque quidem* (ita ω) est, *patronci ut ergo* Bergk. *q. quod, o patrona, per te* Hand. **II** Interuallum in V. **6** karum V. **8** ita nos. c. ut cum g. acquiescet a. V, edd. aliis alia placuerunt.

tecum ludere sic ut ipsa possem
et tristis animi leuare curas ! 10

*

tam gratumst mihi quam ferunt puellae
pernici aureolum fuisse malum,
quod zonam soluit diu ligatam.

III

Lugete, o Veneres Cupidinesque,
et quantumst hominum uenustiorum.
passer mortuos est meae puellae,
passer, deliciae meae puellae,
quem plus illa oculis suis amabat. 5
nam mellitus erat suamque norat
ipsam tam bene quam puella matrem ;
nec sese a gremio illius mouebat,
sed circumsiliens modo hinc modo illuc
ad solam dominam usque pipiabat. 10
qui nunc it per iter tenebricosum
illuc, unde negant redire quemquam.
at nobis male sit, malae tenebrae
Orei, quae omnia bella deuoratis :
tam bellum mihi passerem abstulistis. 15
nae factum male ! nae miselle passer !
tua nunc opera meae puellae
flendo turgiduli rubent ocelli.

IV

Phasellus ille, quem uidetis, hospites,
ait fuisse nauium celerimus,

9 sic ut Baehr. sicut V. possim Baehr. uu. 11-13, uulgo a reliquo carmine seiunctos, cum praecedentibus coniungunt Vossius, Housman, hic passer, ille posse in u.9 coniciendo. 13 ligatam Prisc. I 22, negatam V. III 7 ipsa æ. an ipse? 10 pipiabat Voss. pipiabat V. 11 tenebrosus V. 12 illud V. 16 ita Ellis, bonum factum, male bonus ille passer V, o f. male ! o miselle p. ! æ, io m. p. Lach. IV Interuallum in V. 1 Hasellus O. cf. V 1, VIII 1, alibi. 2 aiunt V. celerimum V.

neque ullius natantis impetum trabis nequisse praeter ire, sine palmulis opus foret uolare siue linteo,	5
et hoc negat minacis Hadriatici negare litus insulasue Cycladas Rhodumque nobilem horridamque Thraciam Propontida trucemue Ponticum sinuum,	10
ubi iste post phasellus antea fuit comata silua : nam Cytorio in ingo loquente saepe sibilum edidit cona. Amastri Pontica et Cytore buxifer, tibi haec fuisse et esse cogniti-sima ait phasellus : ultima ex origine	15
tuo stetisse dicit in cacumine, tuo imbuisse palmulas in aequore, et inde tot per inpotentia freta erum tulisse, laeua siue dextera uocaret <i>aura</i> , siue ntrumque Iuppiter simul secundus incidisset in pedem ;	20
neque ulla nota litoralibus deis sibi esse facta, cum ueniret a marci nouissimo hunc ad usque limpidum lacum. sed haec prius fuere : nunc recondita senet quiete seque dedicat tibi.	25
gemelle Castor et gemelle Castoris.	

V

Vinanus, mea Lesbia, atque amemus,
rumoresque senum seueriorum
omnes unius aestimemus assis,
soles occidere et redire possunt :

4 *neque esse* V. 6 *et h'* (h. e. *haec*) O. *mina ci* V. 14
cognotissima V. 20 *uocare cura* V, *uagaret a*, Lach.
23 *a marci* Lach. *amaret* V. 22 *notissimorum, notissimi* V.
25 *h'* O, *hoc* G. 27 *castrum* V (*al'* *castorum* add. G).
V Interuallum in V. 1 *Iuuenus* O. 3 *extimemus* G, *estime-*
mus O.

nobis eum semel occidit brevis lux, 5
 nox est perpetua una dormienda.
 da mi basia mille, deinde centum,
 dein mille altera, dein secunda centum,
 deinde usque altera mille, deinde centum.
 dein, cum milia multa fecerimus, 10
 conturbabimus illa, ne sciamus,
 aut nequis malus invidere possit,
 cum tantum sciat esse basiorum.

VI

Flauī, delicias tuas Catullo,
 neī sint inlepidae atque inelegantes,
 uelles dicere, nec tacere posses.
 uerum nescio quid febriculosi
 scorti diligis: hoc pudet fateri. 5
 nam te non uiduas iacere noctes,
 nequiquam tacitum, cubile clamat
 sertis ac Syrio fragrans oliuo,
 puluinusque peraeque et hic et illic
 attritus, tremulique quassa lecti 10
 argutatio inambulatioque.
 iam tu ista ipse nihil uales tacere.
 cur? non tam latera ecfututa pandas,
 neī tu quid facias ineptiarum.

8 et 10 pro *dein* ter *deinde* V. 11 *conturbauimus i. nesciamus* V. VI hoc cum praecedenti carmine coniungit O, interuallo diuidit G. 1 *catulo* O, ut saepe. 2 *neī* Lach. *ne* V. 3 *uelis—possis* Heins. al. 7 interpunctionem nos sanauimus. 8 *ac Syrio* ω, *asirio* V, *Assyrio* Baehr. *fragrans* V. 9 *hic et illic* ω, *hec et illo* V, *hic et ille* D(atanus) codex, *haec e. illac* B. Schmidt. 10 *quassa* corruptum est. *cassa* D, Froehner, *lassa* Baehrens. 11 sic B. Schmidt. *iam mi ista ipse uales tacere* Baehr. *nam ni (in O) ista proualet nichil t.* V. 13 corr. Lach. *et futura* V. *panda* V, *pandas* (h. e. *nectas*) Riese. 14 *neī* Marcilius, *ne* V.

quare quidquid habes boni mali que
dic nobis. nolo te ac tuos amores
ad caelum lepido uocare uersu. 15

VII

Quaeris, quot mihi basiationes
tuae, Lesbia, sint satis superque.
quam magnus numerus Libyssae harenae
lasarpiciferis iacet Cyrenis,
oraclum Iouis inter aestuosi 5
et Batti ueteris sacrum sepulcrum,
aut quam sidera multa, cum tacet nox,
furtiuos hominum uident amores,
tam te basia multa basiare
uesano satis et super Catullost, 10
quae nec pernumerare curiosi
possint nec mala fascinare lingua.

VIII

Miser Catulle, desinas ineptire,
et quod uides perisse perditum ducas.
fulsere quondam candidi tibi soles,
cum uentitabas quo puella ducebat,
amata nobis quantum amabitur nulla. 5
ibi illa multa tum iocosa fiebant,
quae tu uolebas nec puella uolebat.
fulserè nere candidi tibi soles.
nunc iam illa non uolt: tu quoque, impotens, noli,
nec quae fugit sectare, nec miser uiue, 10
sed obstinata mente perfer, obdura.
uale, puella. iam Catullus obdurat,
nec te requiret nec rogabit inuitam:

15 uersum V. VII Interuallum in V. 1 quod V. 5
oraclum V. aestuosum coni. Baehr. 9 basici V (supraser.
al' basia in G). VIII Interuallum in V. 1 Iser O. 4
quod V. dicebat Douza filius. 6 cum V. 9 inapote V,
corr. Auantius, i. ne sis Scaliger.

at tu dolebis, cum rogaberis nulla.
 scelestâ, uae te, quae tibi manet uita! 15
 quis nunc te adibit? quoi uideberis bella?
 quem nunc amabis? quouis esse diceris?
 quem basiabis? quoi labella mordebis?
 at tu, Catulle, destinatus obdura.

IX

Verani, omnibus o meis amicis
 antistans mihi milibus trecentis,
 uenistine domum ad tuos Penates
 fratresque unanimos animumque matrem?
 uenisti. o mihi nuntii beati! 5
 uisam te incolumem audiamque Hiberum
 narrantem loca, facta, nationes,
 ut mos est tuos, adplicansque collum
 iucundum os oculosque sauiabor.
 o quantumst hominum beatiorum, 10
 quid me laetius est beatiusue?

X

Varus me meus ad suos amores
 uisum duxerat e foro otiosum,
 scortillum, ut mihi tum repente uisumst,
 non sane inlepidum neque inuenustum.
 huc ut uenimus, incidere nobis 5
 sermones uarii, in quibus, quid esset
 iam Bithynia, quo modo se haberet,
 ecquonam mihi profuisset aere.
 respondi id quod erat, nihil neque ipsis

14 *nullei* Rossberg. 15 *uae te quae* B. Venator, *ne te q̄* G, *nē teq;* O, *nocte quae* Stat. IX Interuallum in V. 1 *Veranni* V, littera hic tantum geminata. o add. Baehr. c uulg. 4 *uno animo sanamque* (O, *suamque* G) V, corr. Faernus. 9 *suabior* V. X 3 *tūc* O, *tū* G. 7 *quomodo posse h.* V. 8 *ecquonam* Statius, *et quoniam* V (suprascr. in G. *al' quonam*). 9 *nihil neque ipsi w,* Heins. n. *neque nec in ipsis* V.

XI

Furi et Aureli, comites Catulli,
 siue in extremos penetrabit Indos,
 litus ut longe resonante Eoa
 tunditur unda,
 siue in Hyrcanos Arabesue molles, 5
 seu Sagas sagittiferosue Parthos,
 siue quae septemgeminus colorat
 aequora Nilus,
 siue trans altas gradietur Alpes,
 Caesaris uisens monimenta magni, 10
 Gallicum Rhenum, horribile aequor ulti-
 mosque Britannos,
 omnia haec, quaecumque feret uoluntas
 caelitem, temptare simul parati,
 pauca nuntiate meae puellae 15
 non bona dicta:
 cum suis uinat naleatque moechis,
 quos simul complexa tenet trecentos,
 nullum amans uere, sed identidem omnium
 ilia rumpens: 20
 nec meum respectet, ut ante, amorem,
 qui illius culpa cecidit uelut prati
 ultimi flos, praeter eunte postquam
 tactus aratros.

XII

Marrucine Asini, manu sinistra
 non belle uteris in ioco atque uino:
 tollis lintea neglegentiorum.

XI 5 *arabas* ue O, *arabacs* que G. 6 s. *Sagas* Baehr. s. *Sacas* uulg. siue *sagax* V. 7 *qua* uulg. 11 *horribile aequor* Haupt, *horribilesque* V, G. Rh. *horribilem* sequi coni. Housman. 12 *uitinosque* O. 14 *tentore* G. 22 *cui* V. **XII** *Interuallum* in V. 1 *Matrucine* V. 3 *neglegentiorum* O, *negligentiorum* G.

hoc salsum esse putas? fugit te, inepte: quamvis sordida res et immoerustast.	5
non credis mihi? crede Polioni fratri, qui tua furta vel talento mutari velit: est enim leporum † disertus puer ac facietiarum.	10
quare aut hendecasyllabos trecentos expecta aut mihi linteam remitte, quod me non mouet aestimatione, nerumst <i>mnemosynum</i> mei solalis, nam sudaria Saetaba ex Hiberis miserunt mihi muneri Fabullus et Veranius: haec anem necessesst, ut Veraniolum meum et Fabullum.	15

XIII

Cenabis bene, mi Fabulle, apud me paucis, si tibi di fauent, diebus, si tecum attuleris bonam atque magnam cenam, non sine candida puella et uino et sale et omnibus cachinnis.	5
haec si, inquam, attuleris, nenuste noster, cenabis bene: nam tui Catulli plenus sacculus est arancarum. sed contra accipies meros amores seu <i>quid</i> suauis elegantius uest: nam unguentum dabo, quod meae puellae donarunt Veneres Cupidinae-que, quod tu cum olfacies, deos rogabis, totum ut te faciant, Fabulle, nasum.	10

4 *salsum* (supraser. *al' falsum*) G, *falsum al' salsum* O.
9 *dissertus* O, *disertus* G, *diſertus* Passerat. 13 *est animo*
sinum G, *nemo est sinum* O. 15 *potere* V. supraser. in G.
al' muneris. 17 *ut. et* V. XIII Interuallum in V.

XIV

Nei te plus oculis meis amarem,
 incundissime Calve, munere isto
 odissem te odio Vatiniano :
 nam quid feci ego quidue sum locutus,
 cur me tot male perderes poetis ? 5
 isti di mala multa dent clienti
 qui tantum tibi misit in piorum.
 quod si, ut suspicor, hoc nouom ac repertum
 munus dat tibi Sulla litterator,
 non est mi male, sed bene ac beate, 10
 quod non dispereunt tui labores.
 di magni, horribilem et sacrum libellum
 quem tu scilicet ad tuom Catullum
 misti, continuo ut die periret,
 Saturnalibus, optimo dierum ! 15
 non non hoc tibi, salse, sic abibit :
 nam, si luxerit, ad librariorum
 curram scrinia, Caesios, Aquinos,
 Suffenum omnia colligam uenena,
 ac te his suppliciis remunerabor. 20
 uos hinc interea ualete abite
 illuc, unde malum pedem attulistis,
 saeculi incommoda, pessimi poetae.

XIV*

Si qui forte mearum ineptiarum
 lectores eritis manusque nostras 25
 non horrebitis admouere nobis,

*

XIV Internallum in V. 1 *Nei* Lach. *Ne G, E O.* 14 *misisti V.* 15 *opimo G, oppinio O.* 16 *salse fit adbibit G, false fit adhibit O.* 19 *Suffenam V, Suffenum, omnia edd. complures.* 20 *haec V.* 23 *seculi V.* XIV* Fragmentum sedis prorsus incertae alii alibi ponunt.

XV

Commendo tibi me ac meos amores,
 Aureli. veniam peto pudenter,
 ut, si quicquam animo tuo cupisti,
 quod castum expeteres et integellum,
 consernes puerum mihi pudice, 5
 non dico a populo : nihil neremur
 istos, qui in platea modo huc modo illuc
 in re praetereunt sua occupati :
 uerum a te metuo tuoque pene
 infesto pueris bonis malisque. 10
 quem tu qua libet, ut iubet, moueto,
 quantum uis, ubi erit foris, paratum :
 hunc unum excipio, ut puto, pudenter.
 quod si te mala mens furorque necors
 in tantam inpulerit, sceleste, culpam, 15
 ut nostrum insidiis caput lacessas,
 a tum te miserum malique fati,
 quem attractis pedibus patente porta
 percurrent raphanique mugilesque !

XVI

Pedicabo ego uos et irrumabo,
 Aureli pathice et cinaede Furi,
 qui me ex uersiculis meis putastis,
 quod sunt molliculi, parum pudicum.
 nam castum esse decet pium poetam 5
 ipsum, uersiculos nihil necessest,
 qui tum denique habent salem ac leporem,
 si sunt molliculi ac parum pudici
 et quod pruriat incitare possunt,

XV Interuallum in V. 2 *pudenter* Maehly, *pudentem* V.
 5 *pudicum* Baehr. 11 *qua libet* V. *ut iubet* G, Baehr.
 Benoist, *ut al' iubet* O, *ut libet* uulgo. XVI 7 *tū* (*tamen*)
 V, *tunc* codd. Plin. Ep. IV 14 5. 8 *sunt* codd. Plin.
sint V.

non dico pueris, sed his pilosis, 10
 qui duros nequeunt mouere lumbos.
 uos, quom milia multa basiorum
 legistis, male me marem putatis?
 pedicabo ego uos et irrumabo.

XVII

O Colonia, quae cupis ponte ludere longo,
 et salire paratum habes, sed nereris inepta
 crura ponticuli axulis stantis in rediniuis,
 ne supinus eat cauaque in palude recumbat;
 sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat, 5
 in quo uel Salisubsilis sacra suscipiantur:
 munus hoc mihi maximi da, Colonia, risus.
 quendam municipem meum de tuo uolo ponte
 ire praecipitem in lutum per caputque pedesque,
 uerum totius ut lacus putidaeque paludis 10
 liuidissima maximeque est profunda uorago.
 insulsissimus est homo, nec sapit pueri instar
 bimuli tremula patris dormientis in ulna.
 quoi cum sit uiridissimo nupta flore puella
 (et puella tenellulo deliciatior haedo, 15
 adseruanda nigerrimis diligentius uis),
 ludere hanc sinit ut lubet, nec pili facit uni,
 nec se subleuat ex sua parte, sed uelut alnus
 in fossa Liguri iacet *supperuata* securi, 19
 tantundem omnia sentiens quam si nulla sit usquam,
 talis iste meus stupor nil uidet, nihil audit,
 ipse qui sit, utrum sit an non sit, id quoque nescit.
 nunc eum uolo de tuo ponte mittere pronum,
 si pote stolidum repente excitare ueternum

12 quom L. Muell. q; V, qui Rossbach. XVII 3 ae
 suleis V, axuleis Schwab, assulis Stat. uulg. tantis V,
 corr. Stat. 10 pudiceque V. 14 quoi cum Scal. cui iocum
 V. 15 ut V, cst Lach. 18 se. me V. 19 superata V.
 21 nichil u. nichil V. 23 n. cum uolo G, n. uolo uolo O.
 24 s. potest otidum V. Post XVII Catulli fragm. 2 et
 Priapeorum 84 et 85 olim inuitis codicibus legebantur.

et supinum animum in graui derelinquere caeno, 25
ferream ut soleam tenaci in uoragine mula.

XXI

Aureli, pater esuritionum,
non harum modo, sed quot aut fuerunt
aut sunt aut aliis erunt in annis,
pedicare cupis meos amores.
nec clam : nam simul es, iocaris una, 5
haerens ad latus omnia experiris.
frustra : nam insidias mihi instrumentem
tangam te prior irumatione.
atque id si faceres satur, tacerem :
nunc ipsum id doleo, quod esurire 10
†me me puer et sitire discet.
quare desine, dum licet pudico,
ne finem facias, sed irumatus.

XXII

Suffenus iste, Vare, quem probe nosti,
homost uenustus et dicax et urbanus,
idemque longe plurimos facit uersus.
puto esse ego illi milia aut decem aut plura
perscripta, nec sic, ut fit, in palimpsestos 5
relata : chartae regiae, noui libri,
noui umbilici et lora, rubra membrana,
directa plumbo et punice omnia aequata.
haec cum legas tu, bellus ille et urbanus

XXI Interuallum in V. 7 *struentem* Ribbeck. 9 *id si. ipsi* V. *atquei si u.* Baehr. 11 locus corruptus. *a me me!* Scal. *a temet* Froehlich, *a te mei (mi)* Munro. 13 in fine add. *sum* V. XXII 4 *ad decem* Baehr. 5 *sicut fit* edd. complur. *sic. sit* V. *palimpsestos* Baehr. *palmisepto* V, *palimpseston* Marcilius alii. 6 *carte regie noue libri* V, *cartae* edd. complur. 7 *et nos* addidimus. *rubra cum membrana* coniunxit Riese, cum *lora* alii. *membrana Auant. membranac* V. 8 *directa* Stat. *detecta* V.

Suffenus unus caprimulgus aut fossor 10
 rursus uidetur: tantum abhorret ac mutat.
 hoc quid putemus esse? qui modo scurra
 aut si quid hac re tritius uidebatur,
 idem infacetost infacetior rure,
 simul poemata attigit, neque idem umquam 15
 aequet beatus ac poema cum scribit;
 tam gaudet in se tamque se ipse miratur.
 nimirum idem omnes fallimur, nequest quisquam,
 quem non in aliqua re uidere Suffenum
 possis. suos quoique attributus est error: 20
 sed non uidemus, manticae quod in tergo.

XXIII

Furei, quoi neque seruos est neque arca
 nec cimex neque araneus neque ignis,
 uerumst et pater et nouerca, quorum
 dentes uel silicem comesse possunt,
 est pulere tibi cum tuo parente 5
 et cum coniuge lignea parentis.
 nec mirum: bene nam ualetis omnes,
 pulcre concoquitis, nihil timetis,
 non incendia, non graues ruinas,
 non furta in pia, non dolos ueneni, 10
 non casus alios periculorum.
 atqui corpora sicciora cornu
 aut siquid magis aridumst habetis
 sole et frigore et esuritione.
 quare non tibi sit bene ac beate? 15
 a te sudor abest, abest saliuu,
 mucusque et mala pituita nasi.
 hanc ad munditiem adde mundio rem,
 quod culus tibi purior salillost,

13 *tritius* α, *hac* (ac O) *retristius* V, *tersius* siue *tertius* Munro. XXIII 2 *cimer aial* (h. e. *animal*) neque G, *cimec* al^o neque O. 10 *furta* Haupt, *facta* V. 13 *aridum magis* est V.

nec toto decies cacas in anno, 20
 atque id durius est faba et lapillis ;
 quod tu si manibus teras frices-que,
 non unquam digitum inquinare possis.
 haec tu commoda tam beata, Furei,
 noli spernere nec putare parui, 25
 et sestertia quae soles precari
 centum desine : nam sat es beatus.

XXIV

O qui flosculus es Iuventiorum,
 non horum modo, sed quot aut fuerunt
 aut posthac aliis erunt in annis,
 mallem diuitias Midae dedisses
 isti, quoi neque seruos est neque arca, 5
 quam sic te sineres ab illo amari.
 'quid ? non est homo bellus ?' inquires. est :
 sed bello huic neque seruos est neque arca.
 hoc tu quam lubet abice eleuaque :
 nec seruom tamen ille habet neque arcam. 10

XXV

Cinaede Thalle, mollior cuniculi capillo
 uel anseris medullula uel inula oricilla
 uel pene languido senis situque araneoso,
 idemque Thalle turbida rapacior procella,
 cum †diua mulier aries ostendet oscitantes, 5

23 *possis* Baehr. *posses* V. 24 *tua* V. 27 *sat es*.
satis V. XXIV 1 *est* V. 4 corr. Voss. *mi dedidisses* O,
mi dedisses G. 5 *qui* (al' *cui* G) V. 7 *quid* O, *qui* G.
 edd. complur. 9 *hec* G. XXV 2 *oricilla* Scal. *mori-*
cilla G, *moricula* O. 5 *diua* V, *ml'r' aries* O, *mulier alios*
 G. *ostendet* V, *ostendit* uulg. *os•citan•tes* G, *ossistantes*
 O. uersus corruptissimi sententia haec fuisse uidetur 'si
 quando negligentia custodum furandi occasionem nactus
 es'; neque absurde dixeris ex corruptela *mulier aries*
 posse elici aut *balnearios* (quod coni. Riese) aut simile
 quid ; cetera incerta sunt.

remitte pallium mihi meum, quod inuolasti,
 sudariumque Saetabum catagraphosque Thynos,
 inepte, quae palam soles habere tamquam auita,
 quae nunc tuis ab unguibus reglutina et remitte, 10
 ne laneum latu-oculum manusque mollicellas
 iniusta turpiter tibi flagella conscribissent,
 et insolenter aestues uelut minuta magno
 deprensa nauis in mari uesaniante uento.

XXVI

Furi, uillula nostra non ad Austri
 flatus oppositast neque ad Fauoni
 nec sacui Boreae aut Apeliotae,
 uerum ad milia quindecim et ducentos.
 o uentum horribilem atque pestilentem ! 5

XXVII

Minister uetuli puer Falerni
 inger mi calices amariores,
 ut lex Postumiae iubet magistrae,
 ebria acina ebriosioris.
 at nos quo lubet hinc abite, lymphae 5
 uini perniciēs, et ad seueros
 migrate : hic merus est Thyonianus.

XXVIII

Pisonis comites, cohors inanis
 aptis sarcinulis et expeditis,
 Verani optime tuque mi Fabulle,
 quid rerum geriti? sati-ne cum isto
 uappa frigoraque et fauem tulistis ? 5

11 *insula* V. 13 *inimica* V. XXVI 1 *uestra* O (per
 compendium scriptum), *uostri* G, uulg. 2 om. O. 3 *Aphe-*
liotae V, edd. complur. XXVII 2 *inger* Gellius VI 20 6,
ingere V. 4 *ebria acina*. hanc lectionem unice ueram,
 ceteras corruptas esse testatur Gell. l. l. *ebriose acino* V.

equidnam in tabulis patet lucelli
 expensum, ut mihi, qui meum secutus
 praetorem refero datum lucello?
 o Memmi, bene me ac diu supinum
 tota ista trabe lentus inrumasti. 10
 sed, quantum uideo, pari fuistis
 casu: nam nihilo minore uerpa
 farti estis. pete nobiles amicos!
 at uobis mala multa di deaeque
 dent, opprobria Romuli Remique. 15

XXIX

Quis hoc potest uidere, quis potest pati,
 nisi inpudicus et uorax et aleo,
 Mamurram habere quod Comata Gallia
 habebat ante et ultima Britannia?
 cinaede Romule, haec uidebis et feres? 5
es inpudicus et uorax et aleo. 5'
 et ille nunc superbus et superfluens
 perambulabit omnium cubilia
 ut albulus columbus aut Adoneus?
 cinaede Romule, haec uidebis et feres?
 es inpudicus et uorax et aleo. 10
 eone nomine, imperator unice,
 fuisti in ultima occidentis insula,
 ut ista nostra diffututa mentula
 ducentiens comesset aut trecentiens?
 quid est alid sinistra liberalitas? 15
 parum expatruuit an parum *heluatus* est?
 paterna prima lancinata sunt bona,
 secunda praeda Pontica, inde tertia
 Hibera quam scit amnis aurifer Tagus-
 eine Galliae *ultima* et Britanniae? 20

XXVIII 9, 10 cum priore u. coniungit Scal. al.
 XXIX 4 ante Stat. cū te V. 8 *Adoneus* Stat. *yloneus*
 V, *Thyoneus* Ellis in Diar. Philol. xvii 132, *haut idoneus*
 Sillig, al. 20 de hoc u. uide quae in praefatione diximus.

quid hoc malum fouetis? aut quid hic potest,
 nisi uncta deuorare patrimonia?
 eone nomine, urbis o piissimi,
 socer generque perdidistis omnia?

XXX

Alfene inmemor atque unanimis false sodalibus,
 iam te nil miseret, dure, tui duleis amiculi?

iam me prodere, iam non dubitas fallere, perfide?
 num facta inopia fallacum hominum caelicolis placent?

quos tu negligis, ac me miserum deseris in malis. 5
 eheu, quid faciant, dic, homines, quouie habeant
 fidem?

certe tute iubebas animam tradere, inique, *me*
 inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent

idem nunc retrahis te ac tua dicta omnia factaque
 uentos inrita ferre ac nebulas aerias sinis. 10

si tu oblitus es, at di meminerunt, meminit Fides,
 quae te ut paeniteat postmodo facti faciet tui.

XXXI

Paene insularum, Sirmio, insularumque
 ocelle, quascumque in liquentibus stagnis
 marique uasto fert uterque Neptunus,
 quam te libenter quamque laetus inuiso,

21 hoc *o*, hunc V. 23 *e. n. urbis o piissimi*, nos; *urbis opulentissime* V, *urbis, o piissimi* Haupt, *piissimi* cum sequentibus coniungens, (*u. o. pudet meae*) Ellis. 24 *gener socerque* Baehr. ex Verg. *Catal.* 3, 6. XXX 3 *i. n. me dubitas* V. 4 *num* Schwabe, *neo* V, lacunam suspicatur Ellis. 5 *quos* Riese, *que* V, *quoniam—malis, cheu* Munro, *quem* Baehr. u. 5 post u. 3 posito. 6 *dico* V, *dice* Ellis. 8 *omnia tuta* G, *omnia* O.

uix mi ipse credens Thyniam atque Bithynos 5
 liquisse campos et uidere te in tuto.
 o, quid solutis est beatius curis,
 cum mens onus reponit, ac peregrino
 labore fessi uenimus larem ad nostrum
 desideratoque acquiescimus lecto ! 10
 hoc est, quod unumst pro laboribus tantis.
 salue, o uenusta Sirmio, atque ero gaude :
 gaudete uosque, o liquidæ lacus undæ :
 ridete, quidquid est domi cachinnorum.

XXXII

Amabo, mea dulcis Ipsithilla,
 meae deliciae, mei lepores,
 iube ad te ueniam meridiatum.
 et si iusseris, illud adiuuato, 5
 ne quis liminis obseret tabellam,
 neu tibi lubeat foras abire,
 sed domi maneat paresque nobis
 nouem continuas fututiones.
 uerum, siquid ages, statim iubeto :
 nam pransus iaceo et satur supinus 10
 pertundo tunicamque palliumque.

XXXIII

O furum optime balneariorum
 Vibenni pater, et einaede fili,
 (nam dextra pater inquinatiore,
 culo filius est uoraciore)
 cur non exilium malasque in oras 5
 itis, quandoquidem patris rapinae

XXXI 5 *thyniam a. bithynios* V unde *Thuniam a. Bithynos* Schwabe, al. 13 *uos quoque li(y G)die* V, *uosque o ω, liquidæ nos, limpidae* Auant. *Lydiæ* Scal. XXXII
 1 *Ipsimilla* Baehr. 4 *adiubeto* Turneb.

notae sunt populo, et natis pilosas,
fili, non potes asse uenditare.

XXXIV

Dianae sumus in fide
puellae et pueri integri:
Dianam pueri integri
puellaeque canamus.

o Latonia, maximi 5
magna progenies Iouis,
quam mater prope Deliam
deposiuit oliuam,

montium domina ut fores 10
siluarumque uirentium
saltuumque reconditorum
anniumque sonantum.

tu Lucina dolentibus 15
Iuno dicta puerperis,
tu potens Triuia et notho's
dicta lumine Luna.

tu cursu, dea, menstruo 20
metiens iter annuom
rustica agricolae bonis
tecta frugibus explēs.

sis quocumque tibi placet
sancta nomine, Romulique
antiquam, ut solita's, bona
sospites ope gentem.

XXXIII 8 *potest ase uendicare* V. XXXIV 3 *add. ∞.*
8 *deposiuit* Pallad. 23 *antiquam ∞, antique* V, *antiquei*
Klotz.

XXXV

Poetae tenero, meo sodali
 uelim Caecilio, papyre, dicas,
 Veronam ueniat, Noui relinquens
 Comi moenia Lariumque litus :
 nam quasdam uolo cogitationes 5
 amici accipiat sui meique.
 quare, si sapiet, uiam uorabit,
 quamuis candida miliens puella
 euntem reuocet manusque collo
 ambas iniciens roget morari, 10
 quae nunc, si mihi uera nuntiantur,
 illum deperit inpotente amore :
 nam quo tempore legit incohatam
 Dindymi dominam, ex eo misellae
 ignes interiorem edunt medullam. 15
 ignosco tibi, Sapphica puella
 musa doctior : est enim uenuste
 Magna Caecilio incohata Mater.

XXXVI

Annales Volusi, cacata charta,
 notum soluite pro mea puella :
 nam sanctae Veneri Cupidinique
 uonit, si sibi restitutus essem
 desissemque truces uibrare iambos, 5
 electissima pessimi poetae
 scripta tardipedi deo daturam
 infelicibus ustulanda lignis.
 et haec pessima sic puella uidit

XXXV 12 ita Charisius 133, 25 (Keil), *impotentem amorem* V. 13 *indotatam* V, corr. Guarinus. XXXVI 5 *dedissem* V, corr. Auantius. 8 *ustulanda* V, Schwabe. 9 *haec* ∞, Haupt. *hoc* V, edd. complur. uos Housman. *sic* uos, *se* V, edd.

ioco se lepido nouere diuis.	10
nunc, o caeruleo creata ponto, quae sanctum Idalium Vriosque apertos quaeque Ancona Cnidumque harundinosam colis quaeque Amathunta quaeque Golgos	
quaeque Durachium Hadriae tabernam, acceptum face redditumque uotum, si non illepidum neque inuenustumst.	15
at uos interea uenite in ignem, pleni ruris et inficetiarum annales Volusi, cacata charta.	20

XXXVII

Salax taberna uosque contubernales, a pilleatis nona fratribus pila, solis putatis esse mentulas nobis, solis licere, quidquid est puellarum, confutere et putare ceteros hircos ?	5
an, continenter quod sedetis insulsi centum an ducenti, non putatis ausurum me una ducentos inrumare sessores ? atqui putate : namque totius uobis frontem tabernae sopionibus scribam.	10
puella nam mi, quae meo sinu fugit, amata tantum quantum amabitur nulla, pro qua mihi sunt magna bella pugnata, consedit istic. hanc boni beatique omnes amatis, et quidem, quod indignumst,	15
omnes pusilli et semitarii moechi ; tu praeter omnes nunc de capillatis, cuniculosae Celtiberiae fili	

10 ita Scal. *iocose lepide* V vulg. *iocosis* A. Palmer, *n. sc diuis* V. XXXVII 10 *sopionibus* V, *ropionibus* Peiper, quod placeret si de primae syllabae mensura satis constaret, *scorpionibus*, alia, *o*. 11 *mi* Heins. *mei* Schwab. *me* V. 18 *Celtiberosae* C. Priscianus et V 77 et VII 22.

Egnati, opaca quem bonum facit barba
et dens Hibera defricatus urina. 20

XXXVIII

Malest, Cornifici, tuo Catullo,
malest, me hercule, et, *ei*, laboriose,
et magis magis in dies et horas.
quem tu, quod minimum facillimumquest,
qua solatus es adlocutione? 5
irascor tibi. sic meos amores?
paulum quid lubet adlocutionis,
maestius lacrimis Simonideis.

XXXIX

Egnatius, quod candidos habet dentes,
renidet usque quaque. sei ad rei uentumst
subsellium, cum orator excitat fletum,
renidet ille. sei ad pii rogam fili
lugetur, orba cum flet unicum mater, 5
renidet ille. quidquid est, ubicumquest,
quodcumque agit, renidet. hunc habet morbum,
neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.
quare monendum test mihi, bone Egnati.
si urbanus esses aut Sabinus aut Tiburs 10
aut porcus Umber aut obesus Etruscus
aut Lanuvinus ater atque dentatus
aut Transpadanus, ut meos quoque attingam,
aut quilubet, qui puriter lauit dentes,
tamen renidere usque quaque te nollem: 15

XXXVIII 1 *M. est si V.* 2 *male sine h. V. et, ei, l. nos, et l. V, Ellis, ei et Lach. et a Baehr. et est Sillig, al.* XXXIX 2 *seu G.* 3 *excitat orator V, corr. Auant.* 4 *si V. pii al' impii G. impii O. regum filii V.* 9 *est V, te est Spengel, est te Maehly.* 11 *parcus V, pinguis Gloss. Vat. Mai Auct. Class. 7, 574 'pinguis grassus nam obesus plus est quam pinguis. Catullus ait Aut pinguis ubera aut obesus et prossus' (ita codd.), corr. Scaliger.*

nam risu inepto res ineptior nullast.
 nunc Celtiber *es*: Celtiberia in terra,
 quod quisque minxit, hoc sibi solet mane
 dentem atque russam defricare gingiuam,
 ut quo iste nester expolitiore dens est, 20
 hoc te amplius bibisse praedicet loti.

XL

Quaenam te mala mens, miselle Rauide,
 agit praecipitem in meos iamboſ ?
 quis deus tibi non bene *aduocatus*
 uecordem parat excitare rixam ?
 an ut peruenias in ora uolgi ? 5
 quid uis ? qua lubet esse notus optas ?
 eris, quandoquidem meos amores
 cum longa uoluisti amare poena.

XLI

Ameana puella defututa
 tota milia me decem poposeit,
 ista turpiculo puella naso,
 decoctoris amica Formiani.
 propinqui, quibus est puella curae, 5
 amicos medicosque conuocate :
 non est sana puella, nec rogare,
 qualis sit, solet aes imaginosum.

XLII

Adeste, hendecasyllabi, quot estis
 omnes undique, quotquot estis omnes.
 iocum me putat esse moecha turpis

XXXIX 17 *es* add. Corradinus de Allio. 19 *punicare*
 Apuleius Apol. p. 10. 21 *lotus* V. XL 5 *perueniamus*
 V. 8 *pena* O, *poena* G. XLI 8 et V, *aes* Froehlich optime,
 receperunt Ellis, Baehr. *rogate q. sit* : *solide est imaginosa*
 Haupt, *rogate q. sit* : *solct esse imaginosa* Schwabe.

et negat mihi uestra reddituram pugillaria, si pati potestis. persequamur eam, et reflagitemus. quae sit, quaeritis. illa, quam uidetis turpe incedere, mimice ac moleste ridentem catuli ore Gallicani. circumsistite eam et reflagitate :	5
‘moecha putida, redde codicillos, redde, putida moecha, codicillos.’ non assis facis? o lutum, lupanar, aut si perditius potes quid esse. sed non est tamen hoc satis putandum.	10
quod si non aliud pote ut ruborem ferreo canis exprimamus ore, conclamate iterum altiore uoce :	15
‘moecha putida, redde codicillos, redde, putida moecha, codicillos.’ sed nil proficimus, nihil monetur. mutandast ratio modusque uobis, siquid proficere amplius potestis :	20
‘pudica et proba, redde codicillos.	

XLIII

Salue, nec minimo puella naso nec bello pede nec nigris ocellis nec longis digitis nec ore sicco nec sane nimis elegaute lingua, decoctoris amica Formiani. ten prouincia narrat esse bellam? tecum Lesbia nostra comparatur? o saeculum insapiens et infacetum!	5
---	---

XLII 13 *facit* Halbertsma. 14 *potest* aliqui codd. uulg.
16 *pote ut* Munro, *potest* V, edd., uerbis ita distinctis:
potest, r. f. c. e. ore (18) c.

XLIV

O funde noster seu Sabine seu Tiburs,
 (nam te esse Tiburtem autumant, quibus non est
 cordi Catullum laedere: at quibus cordist,
 quouis Sabinum pignore esse contendunt)
 sed seu Sabine siue uerius Tiburs, 5
 fui libenter in tua suburbana
 uilla *malamque* pectore expuli tussim,
 non immerenti quam mihi mens uenter,
 dum sumptuosas adpeto, dedit, cenas.
 nam, Sestianus dum uolo esse conuiua, 10
 orationem in Antium petiorem
 plenam ueneni et pestilentiae legi.
 hic me grauido frigida et frequens tussis
 quassauit usque dum in tuum sinum fugi
 et me recurraui otioque et urtica. 15
 quare reiectus maximas tibi grates
 ago, memm quod non es ulta peccatum.
 nec deprecor iam, si nefaria scripta
 Sesti recepso, quin grauidinem et tussim
 non mi, sed ipsi Sestio ferat frigus, 20
 qui tunc uocat me, cum malum librum legi.

XLV

Acmen Septimius suos amores
 tenens in gremio, 'mea,' inquit, 'Acme,
 ni te perditte amo atque amare porro
 omnes sum adsidue paratus annos
 quantum qui pote plurimum perire, 5
 solus in Libya Indiaque tosta

XLIV 7 *aliamque* V. *expuli tussim* Auant. *expulsus*
sua V. 8 *mens uertur* V, corr. Faernus. 11 *orationem*
uipantium V, corr. Stat. 13 *hoc* O. 17 *ultus erratum*
 Bachr. 19 *grauidinem* V. 21 *legi* Lach. *legit* V. XLV 1
septimios V (-mos G), 13 *septinulle* V, 23 *septimio* sed in
 21 *septimius*. 5 *potest* V. 6 *Indiaue* L. Muell.

caesio ueniam obuius leoni.
 hoc ut dixit, Amor sinistra, ut ante
 dextra, sternuit adprobationem.
 at Acme leuiter caput reflectens 10
 et dulcis pueri ebrios ocellos
 illo purpureo ore sauuata,
 'sic,' inquit, 'mea uita Septumille,
 huic uni domino usque seruiamus,
 ut multo mihi maior acriorque 15
 ignis mollibus ardet in medullis.'
 hoc ut dixit, Amor, sinistram ut ante,
 dextram sternuit adprobationem.
 nunc ab auspicio bono profecti
 mutuis animis amant amantur. 20
 unam Septumius misellus Acmen
 mauolt quam Syrias Britanniasque :
 uno in Septumio fidelis Acme
 facit delicias libidinesque.
 quis ullos homines beatiores 25
 uidit, quis Venerem auspiciorem ?

XLVI

Iam ner egelidos refert tepores,
 iam caeli furor aequinoctialis
 iucundis Zephyri silescit aureis.
 linquantur Phrygii, Catulle, campi
 Nicaeaeque ager uber aestuosae : 5
 ad claras Asiae uolemus urbes.
 iam mens praetrepidans anet uagari,
 iam laeti studio pedes uigescunt.
 o dulces comitum ualete coetus,

8 haec ita distinxi nos, *o. s. ut ante*, (9) *d. uulg. approbatione V.* 17 *sinistram ut a. nos; sinistra ut ante, uulg. sinistrauit a. V.* 18 *dextram V, dextra edd. complur.* 22 *Syriasque V.* 24 *libidinisque V, edd. complur.*

longe quos simul a domo profectos
diuersae uariae uiae reportant. 10

XLVII

Porci et Socraton, duae sinistrae
Pisonis, scabies famesque munda,
nos Veraniolo meo et Fabullo
uerpus praeposuit Priapus ille?
nos conuiuia lauta sumptuose 5
de die facitis? mei sodales
quaerunt in triuio uocationes?

XLVIII

Mellitos oculos tuos, Inuenti,
siquis me sinat usque basiare,
usque ad milia basiem trecenta,
nec mi unquam uidear satur futurus,
non si densior aridis aristis 5
sit nostrae seges osculationis.

XLIX

Disertissime Romuli nepotum,
quot sunt quotque fuere, Marce Tulli,
quotque post aliis erunt in annis,
gratias tibi maximas Catullus
agit pessimus omnium poeta, 5
tanto pessimus omnium poeta
quanto tu optimus omnium patronus.

XLVI 11 *diuerse uarie* V unde alii *diuersae uarie*, alii *diuerse uariae*, *diuerse maria* et A. Palmer. **XLVII 2** *munda* Riese, *mundae* Buecheler, *mundi* V. **4** *proposuit* V. **XLVIII 4** *numquam* V, *mi unquam* Stat. Ellis, *unquam* edd. *inde cor sater* V, corr. Guarinus. **5** *Africis* Markland. **XLIX** Interuallum in V.

L

Hesterno, Licini, die otiosi
 multum lusimus in meis tabellis,
 ut conuenerat esse delicatos.
 scribens uersiculos uterque nostrum
 ludebat numero modo hoc modo illoc, 5
 reddens mutua per iocum atque uinum.
 atque illinc abii tuo lepore
 incensus, Licini, facetiisque,
 ut nec me miserum cibus inuaret,
 nec somnus tegetet quiete ocellos, 10
 sed toto indomitus furore lecto
 uersarer cupiens uidere lucem,
 ut tecum loquerer, simulque ut essem.
 at defessa labore membra postquam
 semimortua lectulo iacebant, 15
 hoc, incunde, tibi poema feci,
 ex quo perspiceres meum dolorem.
 nunc audax caue sis, precesque nostras,
 oramus, caue despuas, ocelle,
 ne poenas Nemesis repositat a te. 20
 est uemens dea : laedere hanc caueto.

LI

Ille mi par esse deo uidetur,
 ille, si fas est, superare diuos,
 qui sedens aduersus identidem te
 spectat et audit
 dulce ridentem, misero quod omnis 5
 eripit sensus mihi : nam simul te,

L Interuallum in V. 2 *tueis* Schwabe. 13 *ut omnem* G.
 21 *uehemens* V, corr. Stat. LI Interuallum in V. 1
impar V. 3 *te* cum u. 4 coniungit V. 5 *miseroque* V.

Lesbia, aspexi, nihil est super mi
uocis in ore.

lingua sed torpescit, tenuis sub artus
 flamma demanat, sonitu suoapte 10
 tintinant aures geminae, teguntur
 lumina nocte.

otium, Catulle, tibi molestumst :
 otio exultas nimiumque gestis.
 otium et reges prius et beatas 15
 perdidit urbes.

LII

Quid est, Catulle? quid moraris emori?
 sella in curuli struma Nonius sedet ;
 per consulatum perierat Vatinius.
 quid est, Catulle? quid moraris emori?

LIII

Risi nescio quem modo e corona,
 qui, cum mirifice Vatiniana
 meus crimina Caluos explicasset,
 admirans ait haec manusque tollens :
 'di magni, salaputtium disertum!' 5

LIV

Otonis caput (oppidost pusillum)
 et, trirustice, semilauta crura,

8 omissum a codicibus uersum ita suppleuit Ritter, aliter alii. uerba Sapphus a Catullo redlita haec sunt *βροχίως με φάνας οὐδὲν ἔτ' εἶκει.* 11 *gemina* V, edd. complur. LII Interuallum in V. 1 et 4 *mori* V. LIII 1 et V. 3 *meos* V. 5 *salaputtium* codd. Senecae Contr. 7, 4, Baehr. *salapantium* V. *disertum* codd. Sen. *desertum* V. LIV Carmen obscurissimum, sicut a Munrone in Diar. Philol. v p. 303 exhibitum est, descripsimus, non quia persuasum habeamus illum omnia explicasse sed quod ceteri in incerta omnia et lacuosa abierunt. 2 et *eri* V, *Vetti* Voss. *Neri*

subtile et leue peditum Libonis,
 si non omnia, displicere uellem
 tibi et Fuficio seni recocto. 5
 irascere iterum meis iambis
 immerentibus, unice imperator.

LV

Oramus, si forte non molestumst,
 demonstres, ubi sint tuae tenebrae.
 te campo quaesiuimus minore,
 te in circo, te in omnibus libellis,
 te in templo summi Iouis sacrato. 5
 in Magni simul ambulatione
 femellas omnes, amice, prendi,
 quas uultu uidi tamen sereno.
 a, uel te sic ipse flagitabam :
 'Camerium mihi, pessimae puellae.' 10
 quaedam inquit, nudum reducta pectus,
 'en heic in roseis latet papillis.'
 sed te iam ferre Herculei labos est. 13
 non custos si fingar ille Cretum, 23
 non si Pegaseo ferar uolatu,
 non Ladas ego pinnipesue Perseus, 25
 non Rhesi niueae citaeque bigae.
 adde huc plumipedas uolatilesque,
 uentorumque simul require cursum :

L. Muell. alia alii. *rustica* ω. A. Palmer locum ita refingit
pusillum, os atrius pice, s. c. 5 *Fuficio* Haupt, *Fuffitio*
 Scal. *sufficio* V. *seniore cocto* V. LV 1 *molestus es* V.
 3 *in campo* Sillig. 8 *uidi. uidco* ω. *serena* V, *serenas*
 edd. complur. 9 *uersus suspectus. 'auertistis,' saepe fl.*
 Riese. 11 *reduc* V, finem suppleuit Ellis, *reduc puellum*
 Schwabe. 12 *en* V. *hec* V. 23-32 in codd. carmini
 LVIII subiunctos hic collocauit Guzrinus, post u. 12
 Lach. post u. 22 uulg. 25 *si ego* Scal. 26 *n. Rh. niueis*
citisque bigis Muret. *du Rh. niueas citasque bigas* Baehr.

quos iunctos, Cameri, mihi <i>ut</i> dicares, defessus tamen omnibus medullis	30
et multis langoribus peresus essem te mihi, amice, quaeritando.	32
tanto ten fastu negas, amice ?	14
die nobis ubi sis futurus, ede hoc aulacter, committe, crede lucei. num te lacteolae tenent puellae ? si linguam clauso tenes in ore, fructus proicies amoris omnes : nerbosa gaudet Venus loquella.	20
vel si uis, licet obseres palatum, dum uostri sim particeps amoris.	

LVI

O rem ridiculam, Cato, et iocosam dignamque auribus et tuo cachinno. ride, quidquid amas, Cato, Catullum : res est ridicula et nimis iocosa. deprendi modo pupulum puellae crusantem : hunc ego, si placet Dionae, pro telo rigida mea cecidi.	5
--	---

LVII

Pulere conuenit inprobis cinaedis, Mamurrae pathicoque Caesarique. nec mirum : maculae pares utrisque, urbana altera et illa Formiana, inpressae resident nec eluentur :	5
--	---

29 *iunctos* G, *uictos* O, *uinctos* ω Bergk. *cunctos* Schrader. *ut nos addidimus*. 14 *te in* V, Ellis. 15, 16 *hoc ante committe* habet V, om. edd. *lucci* Scal. *lucei* V. 17 *nunc* V. 22 *sis* V, *nostri sis* ω, edd. complur. LVI *Intervallum in* V. 6 *crusantem* (h. e. *crisantem*) ω, Baehr. *trusantem* V, uulg. 7 *protelo* edd. complur. LVII 1 *pulerc* ita V. 3 *paris* V, edd. complur.

morbosi pariter, gemelli utrique,
 uno in lecticulo erudituli ambo,
 non hic quam ille magis uorax adulter,
 riuales sociei puellularum.
 pulcre conuenit improbis cinaedis. 10

LVIII

Caeli, Lesbia nostra, Lesbia illa,
 illa Lesbia, quam Catullus unam
 plus quam se atque suos amauit omnes,
 nunc in quadriuiis et angiportis
 glubit magnanimis Remi nepotes. 5

LIX

Bononiensis rufa rufulum fellat,
 uxor Meneni, saepe quam in sepulcretis
 uidistis ipso rapere de rogo cenam,
 cum deuolutum ex igne prosequens panem
 ab semiraso tunderetur ustore. 5

LX

Num te leanea montibus Libystinis
 aut Scylla latrans infima inguinum parte
 tam mente dura procreauit ac taetra,
 ut supplicis uocem in nouissimo casu
 contemptam haberes, a, nimis fero corde? 5

6, 7 haec ita dist. Munro, L. Muell. aliter alii. *gemelli*.
macelli Baehr. *lecticulo* O Baehr. *lectulo* G edd. plerique.
 9 *sociei* Scal. *socii et* V. LVIII 1 *uestra* V. 5 *magna*
a(ad G)miremini V. *magnanimis Remi* Ellis, *magnanimi*
R. Voss. magnanimos R. uulg. Post h. u. V habet LV
 23-32. LIX 1 *rufa rufulum* (genus quoddam tribuni
 militum) Pleitner, *rufa rufum* V; *Rufa Rufulum* Pallad.
 LX 5 *contentam* V unde in O a prima manu *contemptam*, in
 G *conteptam*.

LXI

Collis o Heliconiei cultor, Vraniae genus, qui rapis teneram ad uirum uirginem, o Hymenaeae Hymen, o Hymen Hymenaeae,	5
cinge tempora floribus suaue olentis amaraci, flammeum cape, laetus huc huc ueni niueo gerens luteum pede soccum,	10
excitusque hilari die nuptialia concinens uoce carmina tinnula pelle humum pedibus, manu pineam quate taedam.	15
namque Vinia Manlio, qualis Idalium colens uenit ad Phrygium Venus iudicem, bona cum bona nubet alite uirgo,	20
floridis uelut enitens myrtus Asia ramulis, quos Hamadryades deae iudicium sibi rosido nutriunt umore.	25
quare age huc aditum ferens perge linquere Thespiæ rupis Aonios specus, nympha quos super inrigat frigerans Aganippe,	30

LXI 4, 5 *u. o hymenaeae hymen | o hymenaeae hymen* G,
u. o h̄ymenaeae | hymen o hymenaeae hymen O. 16 *iunia* O.
mallio V. 21 *uult* O; cf. ad 190.

ac domum dominam uoca coniugis cupidam noui, mentem amore reuinciens, ut tenax edera huc et huc arborem implicat errans.	35
uosque item simul, integrae uirgines, quibus aduenit par dies, agite in modum dicite 'o Hymenaeae Hymen, o Hymen Hymenaeae,'	40
ut lubentius, audiens se citarier ad suom munus, huc aditum ferat dux bonae Veneris, boni coniugator amoris.	45
quis deus magis est ama- tis petendus amantibus? quem colent homines magis caelitum? o Hymenaeae Hymen, o Hymen Hymenaeae.	50
te suis tremulus parens innocat, tibi uirgines zonula soluont sinus, te timens cupida nouos captat aure maritus.	55
tu fero iuueni in manus iloridam ipse puellulam dedis a gremio suae matris, o Hymenaeae Hymen, o Hymen Hymenaeae.	60

32 coniugi Pleitner. 40 hymen in fine uersus add. V ut in uu. 5, 50. 46, 47 magis amatis | est p. V, corr. Bergk. m. anxii Haupt, magis mutuis Pleitner. post 40 V add. u. 65. 54 nouos—maritos V.

	talis in uario solet dinitis domini hortulo stare flos hyacinthinus, sed moraris, abit dies :	90
95	<i>prodeas, noua nupta.</i>	
	prodeas, nona nupta, si iam uidetur, et audias nostra uerba. uide ut faces aureas quatunt comas :	95
100	<i>prodeas, noua nupta.</i>	
	non tuos leuis in mala deditus uir adultera probra turpia persequens a tuis teneris uolet	100
105	<i>secubare papillis ;</i>	
	lenta quin uelut adsitas nitis implicat arbores, implicabitur in tuam complexum. sed abit dies :	105
110	<i>prodeas, noua nupta.</i>	
	o cubile, quod omnibus : : : : : : : : : : : : : : : : : :	110
115	<i>candido pede lecti,</i>	
	quae tuo ueniunt ero, quanta gaudia, quae uaga nocte, quae medio die gaudeat ! sed abit dies :	115
120	<i>prodeas, noua nupta.</i>	
	tollite, o pueri, faces : flammenum uideo uenire.	

91 om. V. 94 *uiden (uideri) O* V. 99 *procatur. pia*
V, corr. α. 102 *quin α, q ; (= que) G, s ; (= sed) O.*

- ite, concinite in modum
 'io Hymen Hymenaeae io,' 120
 125 io Hymen Hymenaeae.'
- ne diu taceat procax
 Fescennina iocatio,
 nec nuces pueris neget
 desertum domini audiens 125
 130 concubinus amorem.
- da nuces pueris, iners
 concubine : satis diu
 lusisti nucibus : lubet
 iam seruire Talasio. 130
 135 concubine, nuces da.
- sordebant tibi uilicae,
 concubine, hodie atque heri :
 nunc tuom cinerarius
 tondet os, miser a miser 135
 140 concubine, nuces da.
- diceris male te a tuis
 unguentate glabris, marite,
 abstinere : sed abstine.
 io Hymen Hymenaeae io, 140
 145 io Hymen Hymenaeae.
- scimus haec tibi quae licent
 sola cognita : sed marito
 ista non eadem licent.

120 *io* in hoc et sequentibus uu. *bis* et *uiciens* in *o* mutatum est ab edd. paene omnibus, ignorantibus scilicet primam litteram uim consonantis habere (ut ap. Mart. XI. 25), sicut et Dawesius (in Misc. Crit.) olim et nuper Munro docuerunt. 121 om. O. *io* in fine uersus add. G et hic et in uu. 146, 156, 161, 166. 122 *turcat* V. 123 *locacio* O, *lotatio* G, corr. Heins. 141 om. V.

	io Hymen Hymenaeae io,	145
150	io Hymen Hymenaeae.	
	nupta, tu quoque, quae tuos uir petet, caue ne neges, ni petitum aliunde eat.	
155	io Hymen Hymenaeae io, io <i>Hymen Hymenaeae.</i>	150
	en tibi domus ut potens et beata uiri tui, quae tibi sine seruiat	
160	(io Hymen Hymenaeae io, io Hymen Hymenaeae),	155
	usque dum tremulum mouens cana tempus anilitas omnia omnibus adnuit.	
165	io Hymen Hymenaeae io, io Hymen Hymenaeae.	160
	transfer omine cum bono limen aureolos pedes, rassilemque subi forem.	
170	io Hymen Hymenaeae io, io Hymen Hymenaeae.	165
	aspice, intus ut accubans uir tuos Tyrio in foro totus immineat tibi.	
175	io Hymen Hymenaeae io, io Hymen Hymenaeae.	170
	illi non minus ac tibi pectore uritur intimo	

146, 156, 161, 166 om. O. 151 om. V, add. G ex corr.
154 *seruit* V. 167 *unus* V, corr. Statius. 171, 176, 181,
186 *io* in fine uersus add. V; cf. ad n. 40 et quae disputat
Muuro (*Aduersar. in Catullum* p. 195).

	flamma, sed penite magis, io Hymen Hymenaeae io,	175
180	io Hymen Hymenaeae.	
	mitte brachiolum teres, praetextate, puellulae : iam eubile adeat niri.	
185	io Hymen Hymenaeae io, io Hymen Hymenaeae.	180
	nos bonae senibus uiris cognitae bene feminae, collocate puellulam.	
190	io Hymen Hymenaeae io, io Hymen Hymenaeae.	185
	iam licet uenias, marite : uxor in thalamo tibist ore floridulo nitens, alba parthenice uelut	
195	luteumue papauer.	190
	at, marite, (ita me iuent caelites) nihilo minus pulcer es, neque te Venus neglegit. sed abit dies ;	
200	perge, ne remorare.	195
	non diu remoratus es, iam uenis. bona te Venus inuerit, quoniam palam quod cupis cupis et bonum	
205	non abscondis amorem.	200
	ille pulueris Africee siderumque micantium	

183 *est tibi* V, corr. ω . 190 *ul't* O (cf. u. 40) *ultu* G. 192-196 post 201 habet V. 194 *ad maritum tamen uiuicnem* V, corr. Scaliger. 197 *remorata* G, *remota* O. 199 *inuenit* V. 200 *q. e. cupis* G ex corr. uulg. 202 *ericee* V, corr. Scal.

210	subducat numerum prius, qui uostri numerare uolt multa milia Iudei.	205
215	Iudite ut lubet, et breui liberos date. non decet tam uetus sine liberis nomen esse, sed indidem semper ingenerari.	210
220	Torquatus uolo paruolus matris e gremio suae porrigens teneras manus dulce rideat ad patrem semhiante labello.	215
225	sit suo similis patri Manlio et facile insciis noscitetur ab omnibus et pudicitiam suae matris indicet ore.	220
230	talis illius a bona matre laus genus adprobet, qualis unica ab optima matre Telemacho manet fama Penelopeo.	225
235	claudite ostia, uirgines : Iustinus satis. at, bonei coniuges, bene uiuite et munere adsiduo ualentem exereete inuentam.	230

206 *Iudere* V. 207 *et Iudere et lubet* V. 216 *sed mihi ante* V, corr. Scal. 218 *inscius* V. 219 *obuius* Pleitner, *omnibus n. a. insciis* Dawes. 220 *suam* V, *suae* α, *suo coni.* Baehr. (et nos). 230 *assiduae* V.

LXII

Vesper adest, iuuenes, consurgite : Vesper Olympo
expectata diu nix tandem lumina tollit.
surgere iam tempus, iam pinguis linquere mensas ;
iam ueniet uirgo, iam dicetur Hymenaeus.

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae ! 5

Cernitis, innuptae, iuuenes ? consurgite contra :
nimirum Oetaeos ostendit noctifer ignes.
sic certest ; uiden ut pernicious exsiluere ?
non temere exsiluere ; canent quod uisere par est.

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae ! 10

Non facilis nobis, aequales, palma paratast ;
adspicite, innuptae secum ut meditata requirunt.
non frustra meditantur, habent memorabile quod sit.
nec mirum, penitus quae tota mente laborent.
nos alio mentes, alio diuisimus aures : 15
iure igitur uincemur ; amat uictoria curam.
quare nunc animos saltem conuertite uestros ;
dicere iam incipient, iam respondere decebit.

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae.

Hespere, qui caelo fertur crudelior ignis ? 20
qui natam possis complexu auellere matris,
complexum matris retinentem auellere natam,

LXII 3 *pinguis* O T(huanaeus codex), *pingues* G. 5 *Hymeno hūmencae hymenades o hymenaeae* T, *hy(i)O)men o hy(i)O)menecē hy(i)O)men ades o hūmenecē* V neque multo aliter uu. 18, 25, 38, 48, 66. 6 *consurgi cetera* T. 7 *oetaeos* T, *hoec eos* V. *iubres* T, *imbr* V. 8 *certe est* Stat. *certe si* V, *cer tes. i* T. 9 *quo* V. *uisere* T V, *uincere* Auant. uulgo, *uiuere* Baehr. *parēt* V. 11 *nobilis* T. 12 *meditata requirunt* T, *meditare querunt* V. 13 *memora psile* T. 14 *om.* V. 15 *non* T. 17 *nō* V. *committite* V. 20 et 26 *quis* T, Baehr. *qui* V edd. paene omnes. 22 *complexum* nos, *complexu* T V, *complexu—retinente* Baehr. *complexua uelre* ; altera l supra lineam scripto T.

et iuueni ardenti castam donare puellam.
quid faciunt hostes capta crudelius urbe?

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

Hespera, qui caelo luget iucundior ignis? 26

qui desponsa tua firmes conubia flamma,
quae pepigere uiri, pepigerunt ante parentes
nec iunxere prius quam se tuos extulit ardor.

quid datur a diuis felici optatius hora? 30

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

*

Hesperus e nobis, aequales, abstulit unam

*

*

namque tuo aduentu uigilat custodia semper.
nocte latent fures, quos idem saepe reuertens,
Hespera, mutato comprehendis nomine Eous.

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae! 35^a

*

at lubet innuptis ficto te carpere questu.

quid tum, si carpunt, tacita, a, quem mente requirunt?

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

Vt flos in saeptis secretus nascitur hortis,

ignotus pecori, nullo conuulsus aratro, 40

24 *credelius* T. 25 *Kymeno hymenaeae Kymenades . o .*
Kymenaeae T; similia peccat in uu. 48, 66. 26 (et 47
iucunda) *iucundior* T, *iocundior* (ut semper) V. 27
conubia T, *connubia* V. 28 *quo* V. *uir* T. 29 *uincere* V.
30 *a* om. T. 32 *aequalis* T, fortasse recte. uu. 33-35,
uulgo Adulescentibus tributos, nos Puellis reddidimus,
epiphonemate (35^a), omisso in codd. post u. 35 (non post u.
32) collocato. 35 *comprendis* O, *comprehendis* G, *com-*
perendis T, *deprendis* con. Baehr. *Eous* Schrader, *costem*
V, *cospem* T. post hunc uersum lacunae signum nos ad-
didimus. om. uulg. 37 *a*, *quam* Baehr. *quena* T, *quam*
V. 39 *ortis* V. 40 *conuulsus* T, *conclusus* V.

quem mulcent aerae, firmat sol, educat imber

multi illum pueri, multae optauerē puellae :
 idem cum tenui carptus defloruit ungui,
 nulli illum pueri, nullae optauerē puellae :
 sic uirgo, dum intacta manet, dum cara suis est ; 45
 cum castum amisit polluto corpore florem,
 nec pueris iucunda manet nec cara puellis.

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae !

Vt uidua in nudo nitis quae nascitur aruo
 numquam se extollit, nunquam mitem educat uuam,
 sed tenerum prono deflectens pondere corpus 51
 iam iam contingit summum radice flagellum ;
 hanc nulli agricolae, nulli, a, coluere iuenci :
 at si forte eademst ulmo coniuncta marita,
 multi illam agricolae, multi coluere iuenci : 55
 sic uirgo, dum intacta manet, dum inculta senescit ;
 cum par conubium maturo tempore adeptast,
 cara uiro magis et minus est inuisa parenti.

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae ! 58^b

At nec tu pugna cum tali coniuge, uirgo,
 non aequomst pugnare, pater quoi tradidit ipse, 60
 ipse pater cum matre, quibus parere necessest.
 uirginitas non tota tuast, ex parte parentumst ;
 tertia pars patrist, pars est data tertia matri,

41 *quacmulcens aure firma* T. post h. u. lacunam indicauit Spengel. 42 *obtauerē* T. 43 et 44 desunt in T O. 45 *intacta* T V, *innupta* Quint. IX 3 16. *dum c. suis est* Quint. *tum c. sui sed* T V. 49 *et* T. 50 *ext. quā muniteam ducatuūā* T. 51 *per flectens* T. 52 *flagellum* T. 53 *nulli, a, coluere nos ; multi acoluere* T, *nulli coluere* V, unlg. *iuenci* hic et in u. 55, corruptum esse uidetur. *coloni* Baehr. *bubulci* Riese. 54 *apsi* T. *marito* V. 55 *acoluere* T, *accoluere* V, corr. ∞. 56 *tum inculta* T. 58 *cura* T V. 59 *at nec tu nos, et* T V, *tu (tua T) nec* T V. *nei pugna* Baehr. 60 *equom est* T, *equo c.* V. 62 om. T. 63 *t. patris pars. ē. data t. m.* T, *t. pars patri ē data t. m.* O, *t. pars patri data pars data t. m.* G. alii alia, nos Hauptii coniecturam recepimus.

tertia sola tuast : noli pugnare duobus,
 qui genero sua iura simul cum dote dederunt. 65
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae !

LXIII

Super alta uectus Attis celeri rate maria
 Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit
 adiitque opaca siluis redimita loca deae,
 stimulatus ibi furenti rabie, uagus animi,
 deuoluit ilei acuto sibi pondera silice. 5
 itaque ut relicta sensit sibi membra sine uiro,
 etiam recente terrae sola sanguine maculans,
 niueis citata cepit manibus leue typanum,
 typanum *ae* *typum* Cybebes, tua, mater, initia,
 quatiensque terga tauri teneris cana digitis 10
 canere haec suis adortast tremebunda comitibus :
 ‘ agite ite ad alta, Gallae, Cybeles nemora simul,
 simul ite, Dindymenae dominae uaga pecora,
 aliena quae petentes *celere* exules loca
 sectam meam executae duce me mihi comites 15
 rabidum salum tulistis truculentaque pelagi
 et corpus enirastis Veneris nimio odio,
 hilarate, io, citatis erroribus animum.
 mora tarda mente cedat : simul ite, sequimini
 Phrygiam ad domum Cybebes, Phrygia ad nemora
 deae, 20

64 *solit tu est* T. *tuignare* T. LXIII 1 *celeri* Terentianus Maurus 2899 aliique auctt. metrici, *celere* V. 3 *Rhaeae* L. Muell. 4 *ubi* V. *annis* V, *animis* edd. complur. 5 *deuoluit* V, Mowat, coll. Nonn. 25, 311, *deuolsit* Haupt. *ilei* Bergk. *iletas* V, *ile* Lach. *ieta* Statius. *pondere silices* V, *pondera silice* Auant. (*silieci* Baehr.). 8 et 9 *typanum* V, corr. Scal. *ae typum* C. Munro, *tubam Cibeles* V, *tuom*, *Cybebe* Lach. *tu* V. 10 *taurei* Lach. *tauri et* V. 13 *pectora* V. 14 *celere ex. l.* Baehr. *uelut ex. l. celeri* V, *uelut ex. l.* Auant. uulg. 15 *secutae* Bergk. edd. plerique. 16 *rabidum* Bergk. al. *pelage* Victorius. 18 *io citatis* Baehr. *procitatis* Munro, *(e) Groeitatis* V, *erae citatis* uulg. 20 *Rhaeae* L. Muell.

ubi cymbalum sonat nox, ubi tympana reboant,
 tibicen ubi canit Phryx curuo graue calamo,
 ubi capita Maenades ui iaciunt ederigerae,
 ubi sacra sancta acutis ululatibus agitant,
 ubi suevit illa diuae uolitare uaga cohors : 25
 quo nos decet citatis celerare tripudiis.³¹
 simul haec comitibus Attis cecinit notha mulier,
 thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
 leue tympanum remugit, caua cymbala recrepant,
 uiridem citus adit Idam properante pede chorus. 30
 furibunda simul anhelans uaga uadit, animam agens,
 comitata tympano Attis per opaca nemora dux,
 ueluti iuuenca uitans onus indomita iugi :
 rapidae ducem secuntur Gallae properipedem.
 itaque ut domum Cybebes tetigere lassulae, 35
 nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.
 piger his labante langore oculos sopor operit :
 abit in quiete molli rabidus furor animi.
 sed ubi oris aurei Sol radiantibus oculis
 lustrauit aethera album, sola dura, mare ferum, 40
 pepulitque noctis umbras uegetis sonipedibus,
 ibi Somnus excitum Attin fugiens citus abiit :
 trepidante eum recepit dea Pasithea sinu.
 ita de quiete molli rapida sine rabie
 simul ipse pectore Attis sua facta recoluit, 45
 liquidaque mente uidit sine queis ubique foret,
 animo aestuante rusum reditum ad uada tetulit.
 ibi maria uasta uisens lacrimantibus oculis,
 patriam allocuta maestast ita uoce miseriter.
 'patria o mei creatrix, patria o mea genetrix, 50
 ego quam miser relinquens, dominos ut erifugae
 famuli solent, ad Idae tetuli nemora pedem,

31 *animagens* O, *an* (cetera in rasura) G, *animi egens* Stat. edd. complur. 38 *mollis r.* V. *m . . . li rapidus* Festus p. 273 M. 42 *cecitum* Lach. uulg. cf. 45, 51, 88, 89. 45 *ipsa* Lach. uulg. 49 *a. ita uoce miscritus maestas* (*maiestates* O) V, corr. Auant. *miscritus* Schwabe. 51 *misera* Froehlich.

ut aput niuem et ferarum gelida stabula forem
 et earum omnia adirem furibunda latibula?
 ubinam aut quibus locis te positam, patria, reor? 55
 cupit ipsa pupula ad te sibi derigere aciem,
 rabie fera carens dum breue tempus animus est.
 egone a mea remota haec ferar in nemora domo?
 patria, bonis, amicis, genitoribus abero?
 abero foro, palaestra, stadio et guminasiis? 60
 miser a miser, querendumst etiam atque etiani,
 anime.
 quod enim genus figuraest, ego non quod habuerim?
 ego enim uir, ego adulescens, ego ephebus, ego puer,
 ego guminasi fui flos, ego eram decus olei:
 mihi ianuae frequentes, mihi limina tepida, 65
 mihi floridis corollis redimita domus erat,
 linquendum ubi esset orto mihi sole cubiculum.
 ego nunc deum ministra et Cybeles famula ferar?
 ego Maenas, ego mei pars, ego uir sterilis ero?
 ego uiridis algida Idae niue amicta loca colam? 70
 ego uitam agam sub altis Phrygiae columinibus,
 ubi cerua siluicultrix, ubi aper nemoriuagus?
 iam iam dolet quod egi, iam iamque paenitet.
 roseis ut hic labellis sonus editus abiit,
 geminas deorum ad auris noua nuntia referens, 75
 ibi iuncta iuga resoluens Cybele leonibus
 laeuomque pecoris hostem stimulans ita loquitur:
 'agedum' inquit 'age ferox i, fac ut hunc furor
 agitet,

53 ut caput V. 54 uersus claudicans. omnia V, ut add.
 nos, ad ima Baehr. 56 dirigere V, corr. Baehr. 60
 guminasiis Ellis, gūmasiis O, gymnastis G. 62 figura est
 V. quod habuerim Scal., quid abierim V, quod obierim
 Stat. 63 enim uir nos. mulier(s) O) V, puer Scal.
 iuuenis Riese. 64 gymnasti V, corr. L. Muell. 66
 circulis V. 68 nunc Santenius, nec V. Rhcae L. Muell.,
 deae Riese. ferarum V. 74 hinc V, s. e. Froehlich, sonitus
 V, sonitus citus Bentl. adiit V. 77 pectoris V. 78 i add.
 Scal. agitet add. ed. Cantab. a. 1702.

fac uti furoris ictu reditum in nemora ferat,
 mea libere nimis qui fugere imperia cupit. 80
 age caede terga cauda, tua uerbera patere,
 face cuncta mugienti fremitu loca retonent,
 rutilam ferox torosa cernice quate iubam.
 ait haec minax Cybebe religatque iuga manu.
 ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animo, 85
 uadit, fremit, refringit uirgulta pede uago.
 at ubi unida albicantis loca litoris adiit,
 tenerumque nidit Attin prope marmora pelagi,
 facit impetum : ille demens fugit in nemora fera :
 ibi semper omne uitae spatium famula fuit. 90
 dea magna, dea Cybebe, dea domina Dindymei,
 procul a mea tuos sit furor omnis, era, domo :
 alios age incitatos, alios age rabidos.

LXIV

Peliaco quondam prognatae uertice pinus
 dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas
 Phasidos ad fluctus et fines Aeeteos,
 eum lecti inuenes, Arginae robora pubis,
 auratam optantes Colchis auertere pellem 5
 ausi sunt uada salsa cita decurrere puppi,
 caerulea uerrentes abiegnis aequora palmis.
 diua quibus retinens in summis urbibus arces
 ipsa leui fecit uolitantem flamine eurrum,
 pinea coniungens inflexae texta carinae. 10
 illa rudem cursu prora imbuit Amphitriten.
 quae simul ac rostro uentosum proscidit aequor,

79 uti Lach., ut V ; ut f. ictus Baehr. 82 face ω, fac V.
 85 rabidum coni. Schwabe. animum ω. 88 teneram Lach.
 uulg. 89 illa idem. 91 dindymei V. Didymi dea domina
 Scal. 92 tuo V. 93 rapidos V. LXIV 3 Acaetacos al.
 11 primam G, post eam O (per compendium scriptum),
 adscr. in margine proram. in archetypo fuerat praecam
 compendiose scriptum, similia peccat O uu. 145, 153, 194.
 prora nos, proram Ellis, prima uulg. Amphitrite Ellis.

tortaque remigio spumis incanduit unda,
 emersere freti candenti e gurgite uolus
 aequoreae monstrum Nereides admirantes. 15
 illa (quaque alia?) uiderunt luce marinas
 mortales oculis nudato corpore Nymphas
 nutricum tenus extantes e gurgite cano.
 tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
 tum Thetis humanos non despexit hymenaeos, 20
 tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.
 o nimis optato saeculorum tempore nati
 heroes, saluete, deum gens, o bona matrum
 progenies, saluete iterum 23^a
 uos ego saepe meo, uos carmine conpellabo,
 teque adeo eximie taedis felicibus aucte, 25
 Thessaliae columen, Peleu, quoi Iuppiter ipse,
 ipse suos diuom genitor concessit amores.
 tene Thetis tenuit pulcerrima Nereine?
 tene suam Tethys concessit ducere neptem,
 Oceanusque, mari totum qui amplectitur orbem? 30
 queis simul optatae finito tempore luces
 aduenere, domum conuentu tota frequentat
 Thessalia, oppletur laetanti regia coetu:
 dona ferunt prae se, declarant gaudia uoltu.
 deseritur Cieros, linquont Phthiotica tempe 35
 Crannonisque domos ac moenia Larisaea;
 Pharsalum cocunt, Pharsalia tecta frequentant.
 rura colit nemo, mollescunt colla iuuencis,
 non humilis curuis purgatur uinea rastris,

13 *totaque* V. 14 *freti* Schrader, *feri* V. *canenti* a.
 16 *illa atque* (atque om. O) V, *illae* (*illa* nos) *quaque alia?*
 Munro, *illa atque haud alia* Bergk. *uiderunt* edd., *uidere*
 V. 23 *gens* Schol. Veron. in Aen. 5, 80 Madv. *genus* V
 uulg. *matrum* Schol. Veron., *mater* V, *marie* Baehr.
 23^a exstat in Schol. Veron., om. in V. uersus finem alii
 aliter supplent uelut *saluete bonarum* Peerlkamp, (*iterum*)
que iterumque bonarum Munro. 28 *Nereine* Haupt, *nectine*
 V. 31 *que* V, corr. L. Mueller. *optato* V. *finite* O. 35
Cieros Meineke, *siros* V. 37 *Pharsalum* Pontanus, *Far-*
salam V.

non falx attenuat frondatorum arboris umbram,	41
non glaebam prono conuellit uomere taurus,	40
squalida desertis rubigo infertur aratris.	42
ipsius at sedes, quacumque opulenta recessit regia, fulgenti splendent auro atque argento.	
candet ebur solis, collucent pocula mensae,	45
tota domus gaudet regali splendida gaza. puluinar uero diuae geniale locatur sedibus in mediis, Indo quod dente politum tincta tegit roseo conchyli purpura fuco.	
Haec uestis priscis hominum uariata figuris heroum mira uirtutes indicat arte.	50
namque fluentisono prospectans litore Diae Thesea cedentem celeri cum classe tuetur indomitos in corde gerens Ariadna furores, necdum etiam sese quae uisit uisere credit,	55
ut pote fallaci quae tunc primum excita somno desertam in sola miseram se cernat harena. immemor at iuuenis fugiens pellit uada remis, inrita uentosae linquens promissa procellae.	
quem procul ex alga maestis Minois ocellis, saxea ut effigies bacchantis, prospicit, eheu, prospicit et magnis curarum fluctuat undis, non flauo retinens subtilem uertice mitram, non contacta leui nudatum pectus amictu,	60
non tereti strophio lactentis uincta papillas, omnia quae toto delapsa e corpore passim ipsius ante pedes fluctus salis adludebant.	65
set neque tum mitrae neque tum fluitantis amictus illa uicem curans toto ex te pectore, Theseu, toto animo, tota pendebat perdita mente.	70
a misera, adsiduis quam luctibus externauit spinosas Erycina serens in pectore curas	

40, 41 transp. Ramler. uu. 38-42 edd. alii alio ordine legunt. 55 *seceque sui tui se credit*, corr. Voss. 61 *heue* V. 64 *uelatum* V, corr. Schwabe. 65 cf. Isid. Or. 19, 33 'Cinna ait *strophio lactantes eincta papillas.*' *luctantes* Muretus.

illa ex tempestate, ferox quo tempore Theseus
 egressus curuis e litoribus Piraei
 attigit iniusti regis Gortynia tecta. 75
 nam perhibent olim crudeli peste coactam
 Androgeoneae poenas exsoluere caedis
 electos iuuenes simul et decus inuuptarum
 Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.
 quis angusta malis cum moenia uexarentur, 80
 ipse suom Theseus pro caris corpus Athenis
 proicere optauit potius quam talia Cretam
 funera Cecropiae nec funera portarentur,
 atque ita naue leni nitens ac lenibus auris
 magnanimum ad Minoa uenit sedesque superbas.
 hunc simul ac cupido conspexit lumine uirgo 86
 regia, quam suauis expirans castus odores
 lectulus in molli complexu matris alebat,
 quales Eurotae progignunt flumina myrtos
 aurae distinctos educit uerna colores, 90
 non prius ex illo flagrantia declinauit
 lumina, quam cuncto concepit corpore flammam
 funditus atque imis exarsit tota medullis.
 heu misere exagitans in miti corde furores,
 sancte puer, curis hominum qui gaudia misces, 95
 quaeque regis Golgos quaeque Idalium frondosum,
 qualibus incensam iactastis mente puellam
 fluctibus in flauo saepe hospite suspirantem !
 quantos illa tulit languenti corde timores !
 quam tum saepe magis fuluore expalluit auri ! 100
 cum saeuom cupiens contra contendere monstrum
 aut mortem appeteret Theseus aut praemia laudis.
 non ingrata tamen frustra munuscula diuis
 promittens tacito suscepit uota labello.
 nam uelut in summo quatientem brachia Tauro 105

73 ex add. Baehr. *ferox quo t. ω, feroxque et t. V. f.*
qua robore Froehlich. 75 *tempta V, tempta ω.* 92 *pectore*
ω, uulg. 94 *in miti ω, imiti O, ī miti G, imiti uulg.* 100
quanto V, corr. Faernus. fulgore V, corr. Ritschl. 102
oppeteret G. 104 *sucepfit Stat., succendit V, suspendit ω.*

quercum aut conigeram sudanti cortice pinum
 indomitus turbo contorquens flamine robur
 eruit, (illa procul radicitus exturbata
 prona cadit, late casu cuncta obuia frangens),
 sic domito saeuom prostrauit corpore Theseus, 110
 nequiquam uanis iactantem cornua uentis.
 inde pedem sospes multa cum laude reflexit
 errabunda regens tenui uestigia filo,
 ne labyrinthis e flexibus egredientem
 tecti frustraretur inobseruabilis error. 115
 sed quid ego a primo digressus carmine plura
 commemorem, ut linquens genitoris filia uoltum,
 ut consanguineae complexum, ut denique matris,
 quae misera in gnata deperdita *laetabatur*,
 omnibus his Thesei dulcem praeoptarit amorem, 120
 aut ut uecta rati spumosa ad litora Diae
uenerit, aut ut eam deuinctam lumina somno
 liquerit inmemori discedens pectore coniunx?
 saepe illam perhibent ardenti corde furentem
 clarisonas imo fudisse e pectore uoces, 125
 ac tum praeruptos tristem conscendere montes,
 unde aciem *in* pelagi uastos protenderet aestus,
 tum tremuli salis aduersas procurrere in undas
 mollia nudatae tollentem tegmina surae,
 atque haec extremis maestam dixisse querellis, 130
 frigidulos udo singultus ore cientem.

⁴Sicine me patriis auentam, perfide, ab aris,
 perfide, deserto liquisti in litore, Theseu?

106 *cornigram* V. 107 *indomitum* (D) *turben* Spengel
 al. cf. fr. 10. 109 ita nos. *lateque cum* (cū O) *cuius* V,
 tum *obuia* O, *omnia* G, *late quacunque sibi* (q. habet
 Baehr.) *obuia* Stat., *l. qua est impetus o.* Lach., *lateque*
ruincis o. Schwabe. 111 *uacuis* Baehr. 116 *a* α, *cū* V.
 119 *leta* V, *laetabatur* Lach., *lamentatur* Buchel. (*-ata*
est Conington), *gnata tabat d.*, *lacta* Baehr. 120 *portaret*
 V, corr. Stat. 121 *rati* Lach., *ratis* V. 122 *uenerit* add.
 Lach. alii alia legunt uelut *mollis deuinctam* Baehr.
deuincta V. 127 *in* add. x. *protenderet* V, *per tenderet*
 Baehr. 132 *oris* ω, edd. plerique.

sicine discedens neglecto numine diuom
 inmemor, a, deuota domum periuria portas? 135
 nullane res potuit crudelis flectere mentis
 consilium? tibi nulla fuit clementia praesto,
 inmitem ut nostri uellet miscrescere pectus?
 at non haec quondam blanda promissa dedisti,
 uoce mihi, non haec miseram sperare iubebas, 140
 sed conubia laeta, sed optatos hymenaeos:
 quae cuncta acrii discerpunt irrita uenti.
 iam iam nulla uiro iuranti femina credat,
 nulla uiri speret sermones esse fideles; 144
 quis dum aliquid cupiens animus praegestit apisci,
 nil metuont iurare, nihil promittere parcunt:
 sed simul ac cupidae mentis satiata libidost,
 dicta nihil meminere, nihil periuria curant.
 certe ego te in medio uersantem turbine leti
 eripui, et potius germanum amittere creui, 150
 quam tibi fallaci supremo in tempore dessem.
 pro quo dilaceranda feris dabor alitibusque
 praeda, neque iniecta tumulabor mortua terra.
 quaenam te genuit sola sub rupe leaena?
 quod mare conceptum spumantibus expuit undis,
 quae Syrtis, quae Scylla rapax, quae uasta Cha-
 rybdis, 156
 talia qui reddis pro dulci praemia uita?
 si tibi non cordi fuerant conubia nostra,
 saeua quod horrebas prisci praecepta parentis,
 at tamen in uostras potuisti ducere sedes, 160
 quae tibi iucundo famularer serua labore,
 candida permulcens liquidis uestigia lymphis
 purpureane tuom consterneus ueste cubile.
 sed quid ego ignaris nequiquam conqueror auris,
 externata malo, quae nullis sensibus auctae 165
 nec missas audire queunt nec reddere uoces?

138 *miserescere* ω, *mirescere* O, *mitescere* G. 139 *blanda*
 O, *nobis* G. 140 *non nec* V, corr. ω. *miserere* V. 148
metuere V, corr. Czwalina. 153 *intacta* V, *iniacta* vulg.
 164 *auris* V, unde *auris* Schwabe al. *conquerar* V.

ille autem prope iam mediis uersatur in undis ;
 nec quisquam adparet nacua mortalis in alga.
 sic nimis insultans extremo tempore saeua
 fors etiam nostris inuidit questibus aures. 170
 Iuppiter omnipotens, utinam ne tempore primo
 Gnosia Cecropiae tetigissent litora puppes,
 indomito nec dira ferens stipendia tauro
 perfidus in Creta religasset nauita funem,
 nec malus hic celans dulci crudelia forma 175
 consilia in nostris requiesset sedibus hospes !
 nam quo me referam ? quali spe perdita nitar ?
 Sidoniosne petam montes ? a, gurgite lato
 discernens ponti truculentum ubi diuidit aequor ?
 an patris auxilium sperem ? quemne ipsa reliqui,
 respersum iuuenem fraterna caede secuta ? 181
 coniugis an fido consoler memet amore ?
 quine fugit lentos incuruans gurgite remos ?
 praeterea nullo litus, sola insula, tecto,
 nec patet egressus pelagi cingentibus undis : 185
 nulla fugae ratio, nulla spes : omnia muta,
 omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.
 non tamen ante mihi languescent lumina morte,
 nec prius a fesso secedent corpore sensus,
 quam iustam a diuis exposeam prodita multam, 190
 caelestumque fidem postrema conprecer hora.
 quare facta uirum multantes uindice poena,
 Eumenides, quibus anguino redimita capillo
 frons expirantis praeporat pectoris iras,
 huc huc aduentate, meas audite querellas, 195
 quas ego, uae, misera extremis proferre medullis
 cogor inops, ardens, amenti caeca furore.
 quae quoniam uerae nascuntur pectore ab imo,
 uos nolite pati nostrum uanescere luctum,
 sed quali solam Theseus me mente reliquit, 200

168 *acta* Heins. ut in u. 60. 178 *Sidoniosne* Baehr.,
idoneosne V, *Idacosne* B. Guarinus, *Idomencusne* Lach.
 179 *ubi* om. edd. complur. 184 *litus solum*, nullo i. t.
 Scal. alia alii.

tali mente, deae, funestet seque suosque.'

Has postquam maesto profudit pectore uoces,
 supplicium saeuis exposcens anxia factis,
 adnuit inuicto caelestum numine rector,
 quo motu tellus atque horrida contremuerunt 205
 aequora concussitque micantia sidera mundus,
 ipse autem caeca mentem caligine Theseus
 consitus oblito dimisit pectore cuncta,
 quae mandata prius constanti mente tenebat,
 dulcia nec maesto sustollens signa parenti 210
 sospitem Erechtheum se ostendit uisere portum.
 namque ferunt olim, classi cum moenia diuae
 linquentem guatum uentis concrederet Aegeus,
 talia complexum iuueni mandata dedisse.
 'gnate mihi longe iucundior unice uita, 215
 reddite in extrema nuper mihi fine senectae, 217
 gnate, ego quem in dubios cogor dimittere casus, 216
 quandoquidem fortuna mea ac tua feruida uirtus
 eripit inuito mihi te, quoi languida nondum
 lumina sunt gnati cara saturata figura : 220
 non ego te gaudens laetanti pectore mittam,
 nec te ferre sinam fortunae signa secundae,
 sed primum multas expromam mente querellas,
 canitiem terra atque infuso puluere foedans,
 inde infecta uago suspendam lintea malo, 225
 nostros ut luctus nostraeque incendia mentis
 carbasus obscurata decet ferrugine Hibera.
 quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,
 quae nostrum genus ac sedes defendere Erechthei
 adnuit, ut tauri respergas sanguine dextram, 230
 tum uero facito ut memori tibi condita corle
 haec uigeant mandata, nec ulla oblitteret aetas,
 ut simul ac nostros inuisent lumina collis,

205 *quo motu* Heyse, *quō tūc* V. 211 *Erechtheum* Voss.,
ereptum V. 212 *castae* *æ*, edd. complur. 213 *cum crederet*
 V, corr. Auant. 215 *longe* Hoewiff, *longa* V, edd. complur.
 217, 216 inter se transp. Baehr. 227 *decet* Lach.,
dicet V, Ell.

funestam antennae deponant undique uestem,
 candidaque intorti sustollant uela rudentes, 235
 quam primum cernens ut laeta gaudia mente
 agnoscam, cum te reducem aetas prospera sistet.
 haec mandata prius constanti mente tenentem
 Thesea ceu pulsae uentorum flamine nubes
 aerium niuei montis liquere cacumen. 240
 at pater, ut summa prospectum ex arce petebat,
 anxia in adsiduos absumens lumina fletus,
 cum primum inflati conspexit lintea ueli,
 praecipitem sese scopulorum e uertice iecit,
 amissum credens inmiti Thesea fato. 245
 sic funesta domus ingressus tecta paterna
 morte ferox Theseus qualem Minoidi luctum
 obtulerat mente inmemori talem ipse recepit.
 quae tamen aspectans cedentem maesta carinam
 multiplices animo uoluebat saucia curas. 250
 at parte ex alia florens uolitabat Iacchus
 cum thiaso Satyrorum et Nysigenis Silenis,
 te quaerens, Ariadna, tuoque incensus amore.

*

quae tum alacres passim lymphata mente furebant,
 euhoe bacchantes, euhoe capita inflectentes. 255
 harum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
 pars e diuolso iactabant membra iuueno,
 pars sese tortis serpentibus incegebant
 pars obscura cauis celebrabant orgia cistis,
 orgia quae frustra cupiunt audire profani, 260
 plangebant aliae proceris tympana palmis
 aut tereti tenues tinnitus aere ciebant,
 multis raucisonos eflabant cornua bombos
 barbaraque horribili stridebat tibia cantu.
 Talibus amplifice uestis decorata figuris 265

post 235 uulg. inseritur fragm. 9. 243 *inflati* V, Ellis,
infecti ω, uulg. ante 254 excidisse aliquid uidetur. *quae*
tum Bergk, *qui tum* V, *qui cum* Baehr. nullam lacunam
 esse statuens. 263 *multis* B. Pisanus, *multi* V.

pulvinar complexa suo uelabat amictu.
 quae postquam cupide spectando Thessala pubes
 explefast, sanctis coepit decedere diuis.
 hic, qualis flatu placidum mare matutino
 horrificans Zephyrus procliuis incitat undas 270
 Aurora exoriente nagi sub limina Solis,
 quae tarde primum clementi flamine pulsae
 procedunt leuiterque sonant plangore cachinni,
 post uento crescente magis magis increbescunt
 purpureaque procul nantes a luce refulgent, 275
 sic ibi uestibulo linquentes regia tecta
 ad se quisque nago passim pede discedebant.
 quorum post abitum princeps e uertice Pelei
 aduenit Chiron portans siluestria dona : 279
 nam quoscumque ferunt campi, quos Thessala magnis
 montibus ora creat, quos propter fluminis undas
 aura aperit flores tepidi fecunda Fauni,
 hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
 quo permulsa domus iucundo risit odore.
 confestim Penios adest, uiridantia Tempe, 285
 Tempe, quae siluae cingunt super independentes,
 Haemonisin linquens Doris celebranda choreis,
 non uacuos : namque ille tulit radicibus altas
 fagos ac recto proceras stipite laurus,
 non sine nutanti platano lentaque sorore 290
 flammati Phaethontis et aerea cupressu.
 haec circum sedes late contexta locauit,
 uestibulum ut molli uelatum fronde uireret.
 post hunc consequitur sollerti corde Prometheus,

270 *procliuis*, s. suprascr. O, *procliuus* Baehr., *procliuas* G, uulg. 273 *leuiterque* O, *leuiter* G, *lenique sonant* Froehlich. 276 *tum* G suprascr. *al' tibi, tū* (= *tamen*) O, *ibi* Haupt. *uestibulo* Schrader, *uestibuli* V. 280 *quodcumque* V. 282 *aperit* Housman, *aura perit* O (uulg.), *aura parit* G (sed in rasura), *aura perit* aliquot codd. 287 *Haemonisin* Heins., *Minosin* V, *Naiasin* Haupt., alia alii. *Doris. duris* Madv., *erebris* Lach. 288 *non ac(c)uos* V, corr. Guarinius.

extenuata gerens ueteris uestigia poenae, 295
 quam quondam Scythica restrictus membra catena
 persoluit pendens e uerticibus praeruptis.
 inde pater diuom sancta cum coniuge natisque
 aduenit, caelo te solum, Phoebe, relinquens
 unigenamque simul cultricem montibus Idri: 300
 Pelea nam tecum pariter soror aspernatata
 nec Thetidis taedas uoluit celebrare iugalis.
 qui postquam niueis flexerunt sedibus artus,
 large multiplici constructae sunt dape mensae,
 cum interea infirmo quatientes corpora motu 305
 ueridicos Parcae coeperunt edere cantus.
 his corpus tremulum complectens undique uestis
 candida purpurea talos incinxerat ora,
 at roseo niueae residebant uertice uittae,
 aeternumque manus carpebant rite laborem. 310
 laeua colum molli lana retinebat amictum,
 dextera tum leuiter deducens fila supinis
 formabat digitis, tum prono in pollice torquens
 libratum tereti uersabat turbine fusum,
 atque ita decerpens acquabat semper opus dens, 315
 laneaque aridulis haerebant morsa labellis,
 quae prius in leui fuerant extantia filo:
 ante pedes autem candentis mollia lanae
 uellera uirgati custodibant calathisci.
 haec tum clarisona pellentes uellera uoce 320
 talia diuino fuderunt carmine fata,
 carmine, perfidiae quod post nulla arguet aetas.
 'O decus eximium magnis uirtutibus augens,
 Emathiae tutamen opis, clarissime nato,
 accipe, quod laeta tibi pandunt luce sorores, 325
 ueridicum oraclum. sed uos, quae fata secuntur,
 currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

296 *Scythica* Riese, *silici* V, edd. complur. 298 *gnatisque*
 V. 300 *ydri* V, *Idri* Voss., *Iri* Ellis, *Istri* Baehr. 304
sunt exstructae Baehr. 309 *at roseo niuee* V, corr. Guarinus,
annoso Schulze. 320 *uellentes* Fruterius. 322 *arguit* Lach.
 326 *uos quos coni.* Schwabe.

adueniet tibi iam portans optata maritis
 Hesperus, adueniet fausto cum sidere coniunx,
 quae tibi flexanimo mentem perfundat amore 330
 languidulosque paret tecum coniungere somnos,
 leuia substernens robusto bracchia collo.

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

nulla domus tales umquam contextit amores,
 nullus amor tali coniunxit foedere amantes, 335
 qualis adest Thetidi, qualis concordia Peleo.

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

nascetur uobis expers terroris Achilles,
 hostibus haud tergo, sed forti pectore notus,
 qui persaepe uago uictor certamine cursus 340
 flammea praeuertet celeris uestigia ceruae.

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

non illi quisquam bello se conferet heros,
 cum Phrygii Teucro manabunt sanguine campi,
 Troicaque obsidens longinquo moenia bello 345
 periuri Pelopis uastabit tertius heres.

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

illius egregias uirtutes claraque facta
 saepe fatebuntur gnatorum in funere matres,
 cum incultum cano soluent a uertice crinem 350
 putridaque infirmis uariabunt pectora palmis.

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

namque uelut densas praesternens messor aristas
 sole sub ardenti flauentia demetit arua,
 Troiugenum infesto prosternet corpora ferro. 355

currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

330 om. O. 334 *umquam tales* V. *conexit* Lach. 344
campi ω. *tenen* G, *teuen* O. *Phrygiae—terrae* Stat. alia
 alii. 350 ita Baehr. *c. in ciuium* (*inciium* ex *inciuos*
 factum O) *canos s. a. u.* V, *tum crimen* O, *crines* G. *in*
cinerem canos s. a. u. crines ω, uulg. 353 *praesternens*
 Scal., *praecernens* O, *praeterriens* G a prima manu, *proster-*
nens ω, *praecerpens* uulg. *cultor* G.

testis erit magnis uirtutibus unda Scamandri,
 quae passim rapido diffunditur Hellesponto,
 cuius iter caesis angustans corporum aceruis
 alta tepefaciet permixta flumina caede. 360
 currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

*

denique testis erit morti quoque reddita praeda,
 cum terrae ex celso coaceruatum aggere bustum
 excipiet niueos percussae uirginis artus.
 currite ducentes subtegmina, currite, fusi. 365

nam simul ac fessis dederit fors copiam Achiuis
 urbis Dardaniae Neptunia soluere uincla,
 alta Polyxenia madefient caede sepulera,
 quae, uelut ancipiti succumbens uictima ferro,
 proiciet truncum submisso poplite corpus. 370
 currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

quare agite optatos animi coniungite amores.
 accipiat coniunx felici foedere diuam,
 dedatur cupido iamdudum nupta marito.
 currite ducentes subtegmina, currite, fusi. 375

non illam nutrix orienti luce reuisens
 hesterno collum poterit circumdare filo, 377
 anxia nec mater discordis maesta puellae
 secubitu caros mittet sperare nepotes. 380
 currite ducentes subtegmina, currite, fusi.'

Talia praefantes quondam felicia Pelei
 carmina diuino cecinerunt pectore Parcae.
 praesentes namque ante domos inuisere castas
 heroum et sese mortali ostendere coetu 385
 caelicolae nondum spreta pietate solebant.

364 *percussae* V, Ellis. 366 *ae ω, hanc* V. 378 = 375
 om. O. 379, 380 om. O. 383 *cecincere* G, *cernere* O, *cccincere*
e Baehr. 385 *heroum et* I. B. Sigicellus, *Nereus* V. post
 385 V habet LXVII 21.

saepe pater diuom templo in fulgente, reuisens
 annua cum festis uenissent sacra diebus,
 conspexit terra centum procumbere tauros.
 saepe uagus Liber Parnasi uertice summo 390
 Thyadas effusis euantis crinibus egit.

*

cum Delphi tota certatim ex urbe ruentes
 acciperent laeti diuom fumantibus aris.
 saepe in letifero belli certamine Mauors
 aut rapidi Tritonis era aut Rhamnusia uirgo 395
 armatas hominumst praesens hortata caternas,
 sed postquam tellus scelerest imbuta nefando,
 iustitiamque omnes cupida de mente fugarunt,
 perfudere manus fraterno sanguine fratres,
 destitit extinctos natus lugere parentes, 400
 optauit genitor primaevi funera nati,
 liber ut innuptae poteretur flore nouercae,
 ignaro mater substernens se in pia nato
 in pia non ueritast diuos scelerare penates :
 omnia fauda nefanda malo permixta furore 405
 iustificam nobis mentem auertere deorum,
 quare nec tales dignantur uisere coetus,
 nec se contingi patiuntur lumine claro.

LXV

Etsi me adsiduo defectum cura dolore
 senocat a doctis, Hortale, uirginibus,
 nec potis est dulcis Musarum expromere fetus
 mens animi, (tantis fluctuat ipsa malis :

387 *reuisens* V, *residens* Baehr. 389 *terrai* (h. e. *terrae*)
 coni. Baehr. *tauros* ω, *currus* V. 391 *Thyadas* V, *Thyados*
 edd. complur. lacunam post h. u. statuit L. Mueller. 395
ramusia O, *ranusia* G, *Amarunsia* u., h. e. Diana, Baehr.
 402 *liber ut hinc nuptae p. fl. nouellae* Baehr. 404 *penates*
 ω, *parentes* V. LXV 1 *confectum* G. 2 et 15 *Ortale* V,
 uulg.

namque mei nuper Lethaeo gurgite fratris 5
 pallidulum manans adluit unda pedem,
 Troia Rhoeteo quem subter litore tellus
 ereptum nostris obterit ex oculis.

*

[adloquar, audiero numquam tua . . loquentem,]
 numquam ego te, uita frater amabilior, 10
 aspiciam posthac. at certe semper amabo,
 semper maesta tua carmina morte canam,
 qualia sub densis ramorum concinit umbris
 Daulias *absumpti fata gemens Itylei* —
 sed tamen in tantis maeroribus, *Hortale*, mitto 15
 haec expressa tibi carmina Battiadae,
 ne tua dicta uagis nequiquam credita uentis
 effluxisse meo forte putes animo,
 ut missum sponsi furtiuo munere malum
 procurrit casto uirginis e gremio, 20
 quod miserae oblitae molli sub neste locatum,
 dum aduentu matris prosilit, excutitur:
 atque illud pronò praeceps agitur decursu,
 huic manat tristi conscius ore rubor.

LXVI

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,
 qui stellarum ortus comperit atque obitus,
 flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
 ut cedant certis sidera temporibus,
 ut Triuiam furtim sub Latmia saxa relegans 5
 dulcis amor guro deuocet aërio,
 idem me ille Conon caelesti in lumine uidit
 e Beroniceo uertice caesariem
 fulgentem clare, quam cunctis illa deorum

9 deest in V et aliis multis codd. habet D cum quibusdam aliis. 12 *morte tegam* V, corr. ω. LXVI 6 *guro* = *gyro* (ω), *gocro* Scal., *guioclero* V. 7 *in lumine* Voss., *in limine* Bachr., *numine* V. 9 *cunctis* Haupt, *multis* V. *dearum* V.

leuia protendens bracchia pollicitast,	10
qua rex tempestate nouo auctus hymenaeo nastatum finis iuerat Assyrios,	
dulcia nocturnae portans uestigia rixae, quam de uirginis gesserat exuuiis.	
estne nouis nuptis odio Venus? anne maritum frustrantur falsis gaudia lacrimulis,	15
ubertim thalami quas intra limina fundunt? non, ita me diu, uera gemunt, iuerint.	
id mea me multis docuit regina querellis inuisente nouo proelia torua uiro.	20
at tu non orbum luxti deserta cubile, sed fratris cari flebile discidium!	
quam penitus maestas exedit cura medullas! ut tibi tum toto pectore sollicitae	
sensibus ereptis mens excidit! at te ego certe cognoram a parua uirgine magnanimam.	25
anne bonum oblita's facinus, quo regium adepta's coniugium, quo non fortius ausit alis?	
sed tum maesta uirum mittens quae uerba locuta's! Iuppiter, ut tristi lumina saepe manu!	30
quis te mutauit tantus deus? an quod amantes non longe a caro corpore abesse uolunt?	
atque ibi me cunctis pro dulci coniuge diuis non sine taurino sanguine pollicita's,	
sei reditum tetulisset. is haut in tempore longo captam Asiam Aegypti finibus addiderat.	35
quis ego pro factis caelesti reddita coetu pristina uota nouo munere dissoluo.	
inuita, o regina, tuo de uertice cessi, inuita: adiuro teque tuomque caput,	40

11 nouo mactus Anna Fabri. 15 anne ω , atque V, quod seruat Heyse, falsis (16) in salsis mutato. maritum nos, parentum V. 17 lumina V. 21 at ω , et V, an ω , edd. complur. 22 dissidium V. 23 quam Bentl., cum V. 27 adepta's Lach., adeptos O, adeptus G. 28 quo n. fortius Muret., quod n. fortior V. ausit B. Pisanus, aut sit V. 33 me Colotius et Perreius, pro V. 35 sei Schwabe, si uulg., sed V.

digna ferat quod siquis inaniter adiuravit :
 sed qui se ferro postulet esse parem ?
 ille quoque euersus mons est, quem maximum in oris
 progenies Thiae clara superuehitur,
 cum Medi peperere nouom mare, cumque iuuentus
 per medium classi barbara nauit Athon. 46
 quid facient crines, cum ferro talia cedant ?
 Iuppiter, ut Chalybon omne genus pereat,
 et qui principio sub terra quaerere uenas
 institit ac ferri stringere duritiem ! 50
 abiunctae paulo ante comae mea fata sorores
 lugebant, cum se Memnonis Aethiopsis
 unigena impellens nutantibus aera pennis
 obtulit Arsinoes Loeridos ales equos,
 isque per aetherias me tollens auolat umbras 55
 et Veneris casto collocat in gremio.
 ipsa suom Zephyritis eo famulum legarat,
 Graia Canopieis incola litoribus.
 inde Venus, uario ne solum in lumine caeli
 ex Ariadneis aurea temporibus 60
 fixa corona foret, sed nos quoque fulgeremus
 denotae flaui nerticis exuuiiae,
 uuidulam a fletu cedentem ad templa deum me
 sidus in antiquis diua nouom posuit :
 uirginis et saeui contingens namque Leonis 65
 lumina, Callisto iuncta Lycaoniae,
 uertor in occasum, tardum dux ante Booten,
 qui uix sero alto mergitur Oceano,

43 maxima V, corr. Voss. 44 Thiae Voss., phi(y) G)tic V. 45 prope V, peperere uel rupere ω. 48 Chalybon Politianus, Chalybium Lach., celitum G, celerum O. cf. Call. Fr. 35^c Χαλύβων ὡς ἀπόλοιτο γένος. 50 ferri stringere Heyse, ferris fringere (fingere G) V, ferri fingere ω, edd. complur. 54 Loeridos Bentl., loeridicos V. alis equos V. 58 Graia uulg., Graia Baehr., gratia V. 59 locus uexatissimus. hi dii uen ibi uario V unde nos inde Venus u., hic iuueni Ismario Ellis, hic, niuei u. Baehr. numine V. 63 uuidulam B. Guarinus, uindulam V, umidulam Ellis. 66 iuxta Licaonia V, corr. Parthenius.

sed quamquam me nocte premunt uestigia diuom,
 lux autem canae Tethyi restituit, 70
 pace tua fari hic liceat, Rhamnusia uirgo,
 namque ego non ullo uera timore tegam,
 nec si me infestis discerpent sidera dictis,
 condita quia uerei pectoris euoluam):
 non his tam laetor rebus, quam me afore semper, 75
 afore me a dominae uertice discrucior,
 quicum ego, dum uirgo fuit omnibus exprens
 unguentis se, una milia multa bibi.
 nunc uos optato quom iunxit lumine taeda,
 non prius unanimis corpora coniugibus 80
 tradite nudantes reiecta ueste papillas,
 quam iucunda mihi munera libet onyx,
 uoster onyx, casto colitis quae iura cubili.
 sed quae se impuro dedit adulterio,
 illius, a, mala dona leuis bibat irrita puluis: 85
 namque ego ab indigneis praemia nulla peto.
 sed magis, o nuptae, semper concordia uostras
 semper amor sedes incolat adsiduos.
 tu uero, regina, tuens cum sidera diuam
 placabis festis luminibus Venerem, 90
 unguinis expertem ne siris esse tuam me,
 sed potius largis adfice muneribus.
 sidera cur retinent? iterum coma regia fiam:
 proximus Hydrochoi fulgeret Oarion!

70 aut—restituem V, autem ω, restituit Lach. 74 qui uere p. euolue V, quin ueri (uerei Lach.) p. euoluam α, quae ueri p. euoluo Baehr. 77, 78 exprens se unguentis Doering (unguentissime Munro), expers unguentis V, Schwabe, Ellis, expers unguentis Heins., Baehr., expers unguenti Surii (-iei) Passeratius. 79 quom Corradinus de Allio, quem V, quas ω. 80 prius ω, post V; cf. LXIV 11. 83 colitis V, petitis D cum quibusdam aliis. 86 indigetis G, indignatis O unde indigneis nos (indignis uulg.). 91 sanguinis V, corr. Bentl. ne Scal., non V. siris Haupt (siueris Scal.). 92 effice V. 93 ita Marklandus. s. cur iterum utina(m G) coma r. f. V, s. corruerint utinam Lach. 94 fulgoret Baehr. quod idem est ac fulgeret.

LXVII

O dulci iucunda uiro, iucunda parenti,
 salue, teque bona Iuppiter auctet ope,
 ianua, quam Balbo dicunt seruisse benigne
 olin, cum sedes ipse senex tenuit,
 quamque ferunt rursus nato seruire maligne, 5
 postquam es porrecto facta marita sene.
 dic agedum nobis, quare mutata feraris
 in dominum ueterem deseruisse fidem.
 'non (ita Caecilio placeam, cui tradita nunc sum)
 culpa meast, quamquam dicitur esse mea, 10
 nec peccatum a me quisquam pote dicere quicquam:
 uerum, is mos populi, ianua quippe facit,
 qui, quacumque aliquid reperitur non bene factum,
 ad me omnes clamant: 'ianua, culpa tuast.'
 non istuc satis est uno te dicere uerbo, 15
 sed facere ut quiuis sentiat et uideat.
 'qui possum? nemo quaerit nec scire laborat.
 nos uolumus: nobis dicere ne dubita.
 'primum igitur, uirgo quod fertur tradita nobis,
 falsumst. non illam uir prior attigerat, 20
 languidior tenera cui pendens sicula beta
 nunquam se mediam sustulit ad tunicam:
 sed pater illius gnati uiolasse cubile
 dicitur et miseram conscelerasse domum,
 siue quod inopia mens caeco flagrabat amore, 25
 seu quod iners sterili semine natus erat,
 et quaerendus is unde foret neruosius illud,

LXVII 5 nato Froehlich, uoto V, uulg. *seruire* Riese, *seruisse* V, uulg. *maligne* O, *maligno* G. **6** *marite* V. **7** *age de* V. **12** *ita nos. uerum istius populi ianua* V, *u. isti populi* i. codd. deteriores plerique. *u. est uox populi* i. Baehr., *u. isto in populo* i. Riese, alia alii. *quippe facit* Munro, *qui te facit* V, *quid faciet?* Riese (*faciat?* Voss.). **20** *attigerat* ω, *attigerit* V. **21** om. O. cf. LXIV 385. **23** *ipsius* Muret. **27** *is* add. Lach.

quod posset zonam soluere uirgineam.
 egregium narras mira pietate parentem,
 qui ipse sui gnati mīxerit in gremium. 30
 ‘atqui non solum hoc dicit se cognitum habere
 Brixia † chineae supposita speculae,
 flavos quam molli percurrit flumine Mella,
 Brixia Veronae mater amata meae;
 sed de Postumio et Corneli narrat amore, 35
 cum quibus illa malum fecit adulterium.’
 dixerit hic aliquis : quid ? tu istaec, ianua, nosti ?
 cui numquam domini limine abesse licet,
 nec populum auscultare, sed hic suffixa tigillo
 tantum operire soles aut aperire domum ? 40
 ‘saepe illam audiui furtiua uoce loquentem
 solam cum ancillis haec sua flagitia,
 nomine dicentem quos diximus, ut pote quae mi
 speraret nec linguam esse nec auriculam.
 praeterea addebat quendam, quem dicere nolo 45
 nomine, ne tollat rubra supercilia.
 longus homost, magnas quōi lites intulit olim
 falsum mendaci uentre puerperium.’

LXVIII

Quod mihi fortuna casuque oppressus acerbo
 conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium,
 naufragum ut eiectum spumantibus aequoris undis
 subleuem et a mortis limine restituam,
 quem neque sancta Venus molli requiescere somno
 desertum in lecto caelibe perpetitur, 6
 nec ueterum dulci scriptorum carmine Musae
 oblectant, cum mens anxia peruigilat,
 id gratumst mihi, me quoniam tibi dicis amicum,

31 hoc om. G, se dicit aliqui codd., edd. 32 Cyneae
 supposita speculae Vulp., chinae suppositum specula V.
 33 praecurrit Auant., alii. Mello V, Baehr. 34 tuae Scal.
 37 qui—nosti? uulg. iste V. 39 haec V. 44 speret V. 46
 te V.

munceraque et Musarum hinc petis et Veneris : 10
 sed tibi ne mea sint ignota *incommoda*, Manli,
 neu me odisse putes hospitis officium,
 accipe, quis merse fortunae fluctibus ipse,
 ne amplius a misero dona beata petas.
 tempore quo primum uestis mihi tradita purast, 15
 incundam cum aetas florida uer ageret,
 multa satis lusi : non est dea nescia nostri,
 quae dulcem curis miscet amaritiam :
 sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
 abstulit. o misero frater adempte mihi, 20
 tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,
 tecum una totast nostra sepulta domus,
 omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
 quae tuos in uita dulcis alebat amor.
 quoniam ego interitu tota de mente fugavi 25
 haec studia atque omnis delicias animi.
 quare, quod scribis 'Veronae turpe Catullo
 esse, quod hic quisquis de meliore notast
 frigida deserto tepefecit membra cubili' :
 id, Manli, non est turpe, magis miserumst. 30
 ignosces igitur, si, quae mihi luctus ademit,
 haec tibi non tribuo munera, cum nequeo.
 nam quod scriptorum non magnast copia apud me,
 hoc fit, quod Romae uinimus : illa domus,
 illa mihi sedes, illic mea carpitur aetas : 35
 huc una ex multis capsula me sequitur.
 quod cum ita sit, nolim statuas nos mente maligna
 id facere aut animo non satis ingenno,
 quod tibi non utriusque petenti copia praestost :
 ultro ego deferrem, copia siqua foret. 40

LXVIII 11 *mali* V, *Mani* Lach. 16 om. O. 27 'Veronae
 —cubili' (29) haec ipsius Manli uerba esse primus docuit
 Munro. idem cum V *Catulle*. 28 *quiuis* Lach. (*e*)st add.
 Perreius. 29 *tepefecit* uel *tepefactat* ω, *tepefacit* V, *tepefaxit*
 Lach., *tepefactet* Bergk, uulg. 39 *praesto* Froehlich, *posta*
 V, *prompta* Baehr., *parta* Schwabe.

LXVIII*

- Non possum reticere, deae, qua me Allius in re
 iuuerit aut quantis iuuerit officiis,
 nei fugiens saeculis obliuiscens aetas
 illius hoc caeca nocte tegat studium :
 45 sed dicam nobis, nos porro dicite multis 5
 milibus et facite haec charta loquatur anus
 . notescatque magis mortuos atque magis,
 nei tenuem texens sublimis aranea telam
 50 in deserto Alli nomine opus faciat. 10
 nam, mihi quam dederit duplex Amathusia
 curam,
 scitis, et in quo me torruerit genere,
 cum tantum arderem quantum Trinacria rupes
 lymphaque in Octaeis Malia Thermopylis,
 55 maesta neque adsiduo tabescere lumina fletu 15
 cessarent tristisque imbre madere genae.
 qualis in acrii perlucens uertice montis
 riuos muscoso prosilit e lapide,
 qui cum de prona praeceps est ualle uolutus,
 60 per medium densi transit iter populi, 20
 dulce uiatori lasso in sudore leuamen,
 cum grauis exustos aestus hincat agros :
 hic, uelut in nigro iactatis turbine nautis
 lenius aspirans aura secunda uenit,
 65 iam prece Pollucis, iam Castoris inplorata, 25

LXVIII* Hoc carmen cum praecedente coniungunt codd.
 omnes, edd. aliquot. seiunxit Ramler. 1 *quam fallius* V,
 corr. Scal. 3 *nei* Baehr., *nee* codd. post 6 interuallum
 in G. post u. 9 V habet *iocundum cometas florida ut*
ageret; cf. LXVIII 16. 12 *corrucrit* V, corr. ω . 15 *nanula*
 G, *numula* O, corr. ω , *pupula* Ellis. 20 *sensim* Haupt.
 21 *uiatorum* O, edd. plerique. *lasso* ω , *lusso* V, *salso*
 Baehr. *leuamus* V. 25 *inplorata* ω , *inploratc* V, *inploratu*
 Lach.

- tale fuit nobis Allius auxilium.
 is clausum lato patefecit limite campum,
 isque domum nobis isque dedit dominam,
 ad quam communes exerceremus amores.
 70 quo mea se molli candida diua pede 30
 intulit et trito fulgentem in limine plantam
 innixa arguta constituit solea,
 coniugis ut quondam flagrans aduenit amore
 Protesilacam Laudamia domum
 75 inceptam frustra, nondum cum sanguine sacro
 hostia caelestis pacificasset eros. 36
 nil mihi tam ualde placeat, Rhamnusia uirgo,
 quod temere inuitis suscipiatur eris.
 quam ieiuna pium desideret ara cruorem,
 80 doctast amisso Laudamia uiro, 40
 coniugis ante coacta noui dimittere collum,
 quam ueniens una atque altera rursus hiemps
 noctibus in longis auidum saturasset amorem,
 posset ut abrupto uiuere coniugio,
 85 quod scibant Parcae non longo tempore abesse,
 si miles muros isset ad Iliacos : 46
 nam tum Helenae raptu primores Argiuorum
 coeperat ad sese Troia ciere uiros,
 Troia, nefas, commune sepulcrum Asiae Euro-
 paeque,
 90 Troia uirum et uirtutum omnium acerba cinis,
 quaene etiam nostro letum miserabile fratri 51
 attulit. ei misero frater adempte mihi,
 ei misero fratri iucundum lumen ademptum,
 tecum una totast nostra sepulta domus,
 95 omnia tecum una perierunt gaudia nostra, 55
 quae tuos in uita dulcis alebat amor.

26 *allius* (in margine *l' manllius*) O, *manlius* G. 27
classum G, *clussum* Schwabe. 28 *dominae* Froehlich, alii.
 42 *hyemps* O, *hyems* G. 44 *abrupto* G, *abinnupto* O,
absumpto Baehr. 45 *scirant* L. Mueller. *abesse* ∞, *abisse*
 V, edd. plerique, *obisse* Baehr. 51 *que uetet id* V, corr.
 Heinsius, *uae te* Scal. *frater* V. 54-56 (= LXVIII* 22-
 24) edd. aliquibus suspecti sunt.

- quem nunc tam longe non inter nota sepulcra
 nec prope cognatos compositum cineres,
 sed Troia obscena, Troia infelice sepultum
 100 detinet extremo terra aliena solo. 60
 ad quam tum properans fertur *simul* undique
 pubes
 Graeca penetralis deseruisse focos,
 nei Paris abducta gauisus libera moecha
 otia pacato degeret in thalamo.
 105 quo tibi tum casu, pulcherrima Laudamia, 65
 ereptumst uita dulcius atque anima
 coniugium : tanto te absorbens uertice amoris
 aestus in abruptum detulerat barathrum,
 quale ferunt Grai Pheneum prope Cylleneum
 110 siccare emulsa pingue palude solum, 70
 quod quondam caesis montis fodisse medullis
 audit falsiparens Amphitryoniades,
 tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta
 perculit imperio deterioris eri,
 115 pluribus ut caeli tereretur ianua diuis, 75
 Hebe nec longa uirginitate foret.
 sed tuos altus amor barathro fuit altior illo,
 qui tamen indomitam ferre iugum docuit :
 nam nec tam carum confecto aetate parenti
 120 una caput seri nata nepotis alit, 80
 qui, cum diuitiis uix tandem inuentus auitis
 nomen testatas intulit in tabulas,
 inopia derisi gentilis gaudia tollens
 suscitatur a cano uolturium capiti :
 125 nec tantum niueo gauisast ulla columbo 85
 compar, quae multo dicitur improbius
 oscula mordenti semper decerpere rostro,

58 cineris V. 61 simul add. ω, cuncta Froehlich. 62 Graia L. Muell., forma apud poetas magis usitata. 63 nei Baehr., nec O, ne G. 70 siccari V, corr. Schrader. 72 audet codd., corr. Palmerius. 78 tamen (tñ) indomitam Heins., tunc i. Corrad. de Allio, tuum domitum V.

- quam quae praecipue multuolast mulier.
 sed tu horum magnos uicisti sola furores,
 130 ut semel es flauo conciliata uiro. 90
 aut nihil aut paulo quoui tu^m concedere digna
 lux mea se nostrum contulit in gremium,
 quam circumcursans hinc illinc saepe Cupido
 fulgebat crocina candidus in tunica.
 135 quae tamen etsi uno non est contenta Catullo,
 rara uerecundae furta feremus erae, 96
 ne nimium simus stultorum more molesti.
 saepe etiam Iuno, maxima caelicolum,
 coniugis in culpa flagrantem concoquit iram,
 140 noscens omniuoli plurima furta Iouis. 100
 atquei nec diuis homines componier aequomst,
 (ingratum tremuli tolle parentis opus),
 nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
 fragrantem Assyrio uenit odore domum,
 145 sed furtiua dedit mira munuscula nocte, 105
 ipsius ex ipso dempta uiri gremio.
 quare illud satis est, si nobis is datur unis,
 quem lapide illa diem candidiore notat.
 hoc tibi quod potui confectum carmine munus
 150 pro multis, Alli, redditur officii, 110
 ne nostrum scabra tangat rubigine nomen
 haec atque illa dies atque alia atque alia.
 huc addent diui quam plurima, quae Themis
 olim
 antiquis solitast munera ferre piis:
 155 seitis felices et tu simul et tua uita 115
 et domus illa in qua lusimus et domina,

88 *quamquam* V, corr. Voss. 99 *cotidiana* O, *quotidiana* G, *continet iram* Santenius, *concoquit i.* Lach., *contudit i.* Hertzberg. 100 *facta* V, corr. ω . 101 *atquei* Schwabe, *atqui* uel *at quia* ω . post h. u. lacunam indicant uulg. 102 *opus* nos, *onus* V. 104 *flagrantem* V, cf. VI 8. 105 *mira* V, *muta* Heyse, uulg. 108 *diem* ω , *dies* V. *qucm—notat c.*, *dies* Baehr. 109 *quo* Muretus. 110 *aliis* V. 115 *satis* V, *seitis* Baehr. 116 *illa* nos addidimus. supplementa uersus

et qui principio nobis terram dedit † aufert,
 a quo sunt primo *mi* omnia nata bona.
 et longe ante omnes mihi quae me carior ipsost,
 160 lux mea, qua uiua uiuere dulce mihist. 120

LXIX

Noli admirari, quare tibi femina nulla,
 Rufe, uelit tenerum supposuisse femur,
 non si illam rarae labefactes munere uestis
 aut perluciduli deliciis lapidis.
 laedit te quaedam mala fabula, qua tibi fertur 5
 ualle sub alarum trux habitare caper.
 hunc metuont omnes. neque mirum: nam mala
 ualdest
 bestia, nec quicum bella puella cubet.
 quare aut crudelem nasorum interfice pestem
 aut admirari desine cur fugiunt. 10

LXX

Nulli se dicit mulier mea nubere malle
 quam mihi, non si se Iuppiter ipse petat.
 dicit: sed mulier cupido quod dicit amanti,
 in uento et rapida scribere oportet aqua.

LXXI

Siquoi iure bono sacer alarum obstitit hircus,
 aut siquem merito tarda podagra secat,

alia alii cogitauere uelut *d.*, *ipsi* Baehr., *d.*, in qua nos *z*,
 edd. plerique. post *lusimus* non interpungunt edd. plerique.
 117 *te tradidit* Scal., alii. *aufert* corruptum. Anser
 Heyse, al., *Afer* Munro. 118 *mi* add. Haupt. LXIX Inter-
 uallum in V. 3 *non si illam rarae* Auant., *nos illa mare*
 V, *carae* Ellis, *Coae* Baehr. 8 *cui cum* V. 10 *cum* Froeh-
 lich. LXXI 1 *Si quoi z*, *Si qua* V, Munro. *iure* Palladius,
 al., *Virro* Parthenius, al. *sacrorum* G, *sacrorum* O,
sacer alarum z, *sacer*, o *Rufe*, Munro. 2 *si qua* Munro.
secut O, *secum* G.

aemulus iste, toro qui uestro exercet amorem,
 mirificest a te nactus utrumque malum.
 nam quotiens fuit, totiens ulciscitur ambos : 5
 illam adfligit odore, ipse perit podagra.

LXXII

Dicebas quondam solum te nosse Catullum,
 Lesbia, nec prae me uelle tenere Iouem.
 dilexi tum te non tantum ut uolgus amicam,
 sed pater ut gnatos diligit et generos.
 nunc te cognoui : quare etsi inpensius uror, 5
 multo *mi* tamen es uilior et leuior.
 'qui potis est'? inquis. quia amantem iniuria talis
 cogit amare magis sed bene uelle minus.

LXXIII

Desine de quoquam quicquam bene uelle mereri
 aut aliquem fieri posse putare pium.
 omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne ;
 immo taedet obestque *et* magis *atque* magis :
 ut mihi, quem nemo grauius nec acerbius urget, 5
 quam modo qui me unum atque unicum amicum
 habuit.

LXXIV

Gellius audierat patruom obiurgare solere,
 siquis delicias diceret aut faceret.
 hoc ne ipsi accideret, patruui perdepsuit ipsam
 uxorem et patruom reddidit Harpocratem.

3 *toro q. uestro nos, tuus q. uestrum V, tuo q. lecto*
 Baehr. 4 *ate V, apte Schoell., mirificost fato G. Herm.*
 LXXII Interuallum in V. 6 *multo ita me nec V. 7 quia*
 Stat., *quam V, quod w.* LXXIII 4 *ita nos. immo etiam*
taedet obestque magisque magis V, post Auantium edd.,
 puncto post *benigne* sublato, *magisque* delent, deleti locum
 suis commentis explent, uelut *prodest: immo etiam* et q. s.
 Guetus uulg., *iam iuuat* Munro.

quod uoluit fecit : nam, quamuis inrumet ipsum 5
nunc patruom, uerbum non faciet patruos.

LXXV

Huc est mens deducta tua, mea Lesbia, culpa,
atque ita se officio perdidit ipsa suo,
ut iam nec bene uelle queat tibi, si optima fias,
nec desistere amare, omnia si facias.

LXXVI

Siqua recordanti benefacta priora uoluptas
est homini, cum se cogitat esse pium
nec sanctam uiolasse fidem nec foedere in ullo
diuom ad fallendos numine abusum homines,
multa parata manent in longa aetate, Catulle, 5
ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
nam quaecumque homines bene cuiquam aut dicere
possunt
aut facere, haec a te dictaque factaque sunt ;
omniaque ingratae perierunt credita menti.
quare cur *tu* te iam amplius excrucies ? 10
quia tu animum offirmas atque istinc teque reducis
et dis inuitis desinis esse miser.
'difficilest longum subito deponere amorem.'
difficilest, uerum hoc qua lubet efficias.
una salus haec est, hoc est tibi peruincendum : 15
hoc facias, sine id non pote siue pote.
o di, si uestrumst misereri, aut si quibus umquam
extremam iam ipsa morte tulistis opem,

LXXV Hoc carmen duce Scaligero, multi cum LXXXVII
coniungunt, in u. 1 *Nunc—diducta* legentes. 3 *que tot* V,
corr. Lach. LXXVI 5 *manenti* in G, *manētū* in O, *manent*
in ω, *manent eum* Baehr. 9 *omniaque* V, L. Muell. 10
tu add. Schoell, *cur te te* Baehr., *iam te cur* ω, edd. com-
plures. 11 *animum* Stat., *animo* V. *instincte(o G)que* V.
12 *dis* V, *deis* edd. complur.

me miserum aspiciate et, si uitam puriter egi,
 eripite hanc pestem perniciemque mihi. 20
 heu, mihi surrepens imos ut torpor in artus
 expulit ex omni pectore laetitia.
 nom iam illud quaero, contra me ut diligit illa,
 aut, quod non potis est, esse pudica uelit :
 ipse ualere opto et taetrum hunc deponere morbum.
 o di, reddite mi hoc pro pietate mea. 26

LXXVII

Rufe mihi frustra ac nequiquam credite amice,
 (frustra ? immo magno cum pretio atque malo),
 sicine subrepsti mi, atque intestina perurens
 ei misero eripuisti omnia nostra bona ?
 eripuisti, Eheu nostrae crudele uenenum 5
 uitae, Eheu nostrae pestis amicitiae.

LXXVIII

Gallus habet fratres, quorumst lepidissima coniunx
 alterius, lepidus filius alterius.
 Gallus homost bellus : nam dulces iungit amores,
 cum puero ut bello bella puella cubet.
 Gallus homost stultus nec se uidet esse maritum, 5
 qui patruos patrum monstret adulterium.

LXXVIII*

Sed nunc id doleo, quod purae pura puellae
 sauia conminxit spurca saliuua tua.
 uerum id non inpune feres : nam te omnia saecula
 10 noscent, et qui sis fama loquetur annus. 4

21 *heu* ω , *scu* V, *quae* Lach. alii. 23 *me ut me* V. *corpore* V. 26 *dei* V. LXXVII Interuallum in V. 1 *amice* O, *amico* G, utrumque nactum fautores. 5 et 6 *heu* Baehr., *he heu* G, *heu* O. 6 *pectus* V. LXXVIII* a Scaligero aliisque cum carmine LXXVII coniunctum. 4 *formuloque tanus* V.

LXXIX

Lesbius est pulcer : quid ni ? quem Lesbia malit
 quam te cum tota gente, Catulle, tua.
 sed tamen hic pulcer uendat cum gente Catullum,
 si tria notorum sauia repperit.

LXXX

Quid dicam, Gelli, quare rosea ista labella
 hiberna fiant candidiora niue,
 mane domo cum exis et eum te octaua quiete
 e molli longo suscitatur hora die ?
 nescio quid certest : an uere fama susurrat 5
 grandia te medii tenta uorare uiri ?
 sic certest : clamant Victoris rupta miselli
 ilia, et emulso labra notata sero.

LXXXI

Nemone in tanto potuit populo esse, Iuuenti,
 bellus homo, quem tu diligere inciperes,
 praeterquam iste tuos moribunda ab sede Pisauri
 hospes inaurata pallidior statua,
 qui tibi nunc cordist, quem tu praeponere nobis 5
 audes, et nescis quod facinus facias.

LXXXII

Quinti, si tibi uis oculos debere Catullum
 aut aliud siquid carius est oculis,
 eripere ei noli, multo quod carius illi
 est oculis seu quid carius est oculis.

LXXIX 4 *notorum* O, Scal., *natorum* G. **LXXX** Interuallum in V. 8 *ille te emulso* V, corr. P. Valerianus et G. Faernus, *ilia*, ab c. Baehr. *barba* Housman. **LXXXI** 3 a G.

LXXXIII

Lesbia mi praesente uiro mala plurima dicit :
 haec illi fatuo maxima laetitiast.
 mule, nihil sentis. si nostri oblita taceret,
 sana esset : nunc quod gannit et obloquitur,
 non solum meminit, sed, quae multo acrior est res,
 iratast ; hoc est, uritur et loquitur. 6

LXXXIV

Commoda dicebat, si quando commoda uellet
 dicere, et insidias Arrius hinsidias,
 et tum mirifice sperabat se esse locutum,
 cum quantum poterat dixerat hinsidias. 5
 credo, sic mater, sic liber auunculus eius,
 sic maternus auos dixerat atque auia.
 hoc misso in Syriam requierant omnibus aures :
 audibant eadem haec leniter et leuiter,
 nec sibi postilla metuebant talia uerba, 10
 cum subito adfertur nuntius horribilis,
 Ionios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
 iam non Ionios esse, sed Hionios.

LXXXV

Odi et amo. quare id faciam, fortasse requiris.
 nescio, sed fieri sentio et excrucior.

LXXXVI

Quintia formosast multis; mihi candida, longa,
 rectast. haec ego sic singula confiteor,

LXXXIII 6 *coquitur* Lipsius edd. plerique, *queritur* A. Palmer. LXXXIV 1 *Commoda*, et 4 *insidias*, 12 *ionios* V. 3, 4 post 10 habet V. 5 *liber* V, Passerat., *Liber ω*, *Cimber* Heinsius. 8 *audiebant* V.

totum illud formosa nego : nam nulla uenustas,
 nulla in tam magnos corpore mica salis.
 Lesbia formosast, quae cum pulcherrima totast, 5
 tum omnibus una omnes surripuit Veneres.

LXXXVII

Nulla potest mulier tantum se dicere amatam
 uere, quantum a me Lesbia amata mea's.
 nulla fides ullo fuit unquam foedere tanta,
 quanta in amore tuo ex parte reperta meast.

LXXXVIII

Quid facit is, Gelli, qui cum matre atque sorore
 prurit et abiectis peruigilat tunicis?
 quid facit is, patruom qui non sinit esse maritum?
 ecquid scis quantum suscipiat sceleris?
 suscipit, o Gelli, quantum non ultima Tethys 5
 nec genitor nympharum abluit Oceanus :
 nam nihil est quicquam sceleris quo prodeat ultra,
 non si demisso se ipse uoret capite.

LXXXIX

Gellius est tenuis : quid ni ? quoi tam bona mater
 tamque ualens uiuat tamque uenusta soror
 tamque bonus patruos tamque omnia plena puellis
 cognatis, quare is desinat esse macer?
 qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere non est,
 quantumuis quare sit macer inuenies. 6

XC

Nascatur magus ex Gelli matrisque nefando
 coniugio et discat Persicum aruspicium :

LXXXVII 2 *mea es* Scal., *mea est* V. LXXXIX Inter-
 uallum in V.

nam magus ex matre et gnato cōsignatur oportet,
 si uerast Persarum impia religio,
 gratus ut accepto ueneretur carmine diuos 5
 omentum in flamma pingue liquefaciens.

XCI

Non ideo, Gelli, sperabam te mihi fidum
 in misero hoc nostro, hoc perditio amore fore,
 quod te non nossem bene constantemue putarem
 aut posse a turpi mentem inlubere probro,
 sed quod nec matrem nec germanam esse uidebam 5
 hanc tibi, quouis me magnus edebat amor.
 et quamuis tecum multo coniungerer usu,
 non satis id causae credideram esse tibi.
 tu satis id ducti: tantum tibi gaudium in omni
 culpast, in quacumque est aliquid sceleris. 10

XCII

Lesbia mi dicit semper male nec tacet umquam
 de me: Lesbia me dispeream nisi amat.
 quo signo? quia sunt totidem mea: deprecor illam
 adsidue, uerum dispeream nisi amo.

XCIII

Nil nimium studeo, Caesar, tibi uelle placere,
 nec scire utrum sis albus an ater homo.

XC 5 *gratus* L. Muell., *gnatus* V. **XCI 3** *non nossem* Auant., *cognossem* V, edd. complur. **4** *aut* V, ab Baehr. **5** *neque quod* V, corr. ∞. **XCII 2** *amat* O, Gellius (VII 16, 2), *amo* G. **3, 4** desunt in G, habent O et Gellius. *q. sunt* O, *quia sin* (siue *quas(i) in*) Gell. codd. *uerum* Gell., *uero* O. **XCIII 2** *nec si ore utrum si saluus an alter h.* V, correctum ex Quintiliano XI 1, 38 'negat se magni facere aliquis poetarum utrum Caesar ater an albus homo sit.'

XCIV

Mentula moechatur. moechatur mentula? certe
hoc est quod dicunt, ipsa olera olla legit.

XCV

Zmyrna mei Cinnae nonam post denique messem
quam coeptast nonamque edita post hiememst,
milia cum interea quingenta † Hortensius uno

Zmyrna cauas Satrachi penitus mittetur ad undas, 5
Zmyrnam cana diu saecula peruoluent.
at Volusi annales Paduam morientur ad ipsam
et laxas scombris saepe dabunt tunicas.
parua mei mihi sint cordi monumenta *sodalis*,
at populus tumido gaudeat Antimacho. 10

XCVI

Si quicquam muteis gratum acceptumue sepulcris
accidere a nostro, Calue, dolore potest,
quom desiderio ueteres renouamus amores
atque olim amissas flemus amicitias,
certe non tanto mors immatura dolorist 5
Quintiliae, quantum gaudet amore tuo.

XCIV 1 post *mentula* interrogationis signum nos
posuimus. *certe* cum u. 1 ab edd. compluribus coniun-
gitur. **XCV 2** *est* add. Riese. **3** *Hatriensis* in Housman,
Hatrianus in iam Munro, *Ho(O)rtensius* V. **4** amissum
uersum alii aliter suppleuerunt; *uersiculorum anno*
putidus euomuit Munro, *uersiculorum anno quolibet edi-*
derit Froehlich, *Hortensius uno* (4) *miretur Volusi car-*
mina facta die Peiper. **9** *sodalis* add. Aldina ed. (1502),
Philetiae Bergk., *Phalacci* Munro. **XCVI 1** *muteis* Schwabe,
mutis et V. **3** *quom* Guarinus, *quo* G, L. Mueller alii,
que O, *quci* (= *qui*) Baehr. et in u. 4 *et quci*. **4** *amissas*
ae, *scissas* Schwab., *discissas* olim Baehr. *Oreo uersas*
Haupt. **5** *dolor est* V, *dolorist* Ellis.

XCVII

Non (ita me di ament) quicquam referre putavi,
 utrumne os an culum olfacerem Aemilio.
 nilo mundius hoc, niloque immundius illud,
 uerum etiam culus mundior et melior :
 nam sine dentibus est : os dentis sesquipedalis, 5
 gingiuas uero ploxei habet ueteris,
 praeterea rictum qualem diffissus in aestu
 meientis mulae cunnus habere solet.
 hic futuit multas et se facit esse uenustum,
 et non pistrino traditur atque asino? 10
 quem siqua attingit, non illam posse putemus
 aegroti culum lingere carnificis ?

XCVIII

In te, si in quemquam, dici pote, putide Victi,
 id quod uerbosis dicitur et fatuis.
 ista cum lingua, si usus ueniat tibi, possis
 culos et crepidas lingere carpatinas.
 si nos omnino uis omnes perdere, Victi, 5
 hisceas : omnino quod cupis efficies.

XCIX

Surripui tibi, dum ludis, mellite Iuuenti,
 saniolum dulci dulcius ambrosia.
 uerum id non inpune tuli : namque amplius horam
 suffixum in summa me meminisse cruce,
 dum tibi me purgo nec possum fletibus ullis 5
 tantillum uostrae demere saeuitiae.

XCVII 2 *utrumne* Auant. 3 *ita O, nobisque G.* ; *mundior* hic Baehr., *immundior ille* Lach. 5 *os* Froehlich, *hic V,* *sine d. hic : dentis os* Rossbach. 6 *ploxeio G, ploxeio* O ; cf. Quint. I 5, 8. **XCVIII** 1 et 5 *Victi V* fortasse corruptum.

nam simul id factumst, multis diluta labella
 guttis abstersisti omnibus articulis,
 nei quicquam nostro contractum ex ore maneret,
 tanquam commictae spurca saliuua lupae. 10
 praeterea infesto miserum me tradere Amori
 non cessasti omnique excruciare modo,
 ut mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
 sauiolum tristi tristius helleboro.
 quam quoniam poenam misero proponis amoris, 15
 numquam iam posthac basia surripiam.

C

Caelius Aufilenum et Quintius Aufilenam
 flos Veronensum depereunt iuuenum,
 hic fratrem, ille sororem. hoc est, quod dicitur, illud
 fraternum uere dulce sodalitium.
 quoi faueam potius? Caeli, tibi: nam tua nobis 5
 perspecta egregiest unica amicitia,
 cum uesana meas torreret flamma medullas.
 sis felix, Caeli, sis in amore potens.

CI

Multas per gentes et multa per aequora uectus
 aduenio has miseras, frater, ad inferias,
 ut te postremo donarem munere mortis
 et mutam nequiquam adloquerer cinerem,
 quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum, 5
 heu miser indigne frater adempte mihi.

*

XCIX 8 *abstersisti* Muretus, *abstersti* (O, *abstersi* G) V, *abstersti guttis* Ald. ed. 1502 edd. complur. 9 *nei* Baehr., *nec* V. 15 *amoris nos, amori* V. C6 *perspecta* α, *perfecta* V. *egregiest* Baehr. *est igitur* (per compendium scriptum) O, *ē exigitur est* G, *per facta exhibita est* Lach., *perspecta est igni tum* A. Palmer.

nunc tamen interea haec prisco quae more parentum
 tradita sunt tristes munera ad inferias,
 accipe fraterno multum manantia fletu,
 atque in perpetuum, frater, aue atque uale. 10

CII

Si quoi quid tacito commissumst fido et amico,
 quocius sit penitus nota fides animi,
 meque esse inuenies illorum iure sacratum,
 Corneli, et factum me esse puta Harpocratem.

CIII

Aut, sodes, mihi redde decem sestertia, Silo,
 deinde esto quamuis saeuos et indomitus :
 aut, si te nummi delectant, desine quaeso
 leno esse atque idem saeuos et indomitus.

CIV

Credis me potuisse meae maledicere uitae,
 ambobus mihi quae carior est oculis ?
 non potui, nec si possem tam perditae amarem :
 sed tu cum Tappone omnia monstra facis.

CV

Mentula conatur Pipleum scandere montem :
 Musae furcillis praecipitem eiciunt.

CVI

Cum puero bello praeconem qui uidet esse,
 quid credat, nisi se uendere discipere ?

CII 1 *quoi quid* Maehly, *quid quoi* Baehr., *quicquam* V. *tacito* V, vulg., *tacite* Abd. ed. 1502, *taciti* Stat. et nos, *ab* V, ut Baehr. *antiquo* V. 4 *putum* conii. Schwabe.

CVII

Si quoi quid cupido optantique optigit unquam
 insperanti, hoc est gratum animo proprie.
 quare hoc est gratum nobis quoque, carior auro,
 quod te restituis, Lesbia, mi cupido,
 restituis cupido atque insperanti, ipsa refers te 5
 nobis : o lucem candidiore nota !
 quis me uno uiuit felicior, aut magis hac rem
 optandam in uita dicere quis poterit ?

CVIII

Si, Comini, populi arbitrio tua cana senectus
 spurcata inpuris moribus intereat,
 non equidem dubito quin primum inimica bonorum
 lingua execta auido sit data uolturio,
 effossos oculos uoret atro gutture cornos, 5
 intestina canes, cetera membra lupi.

CIX

Iucundum, mea uita, mihi proponis amorem
 hunc nostrum inter nos perpetuomque fore.
 di magni, facite ut uere promittere possit,
 atque id sincere dicat et ex animo,
 ut liceat nobis tota perducere uita 5
 aeternum hoc sanctae foedus amicitiae.

CVII 1 *quoi quid* Ribbeck, *quid quid* O, *quicquid* G, **3** *nobis quoque* V, *nobisque hoc* Stat., *nobis, hoc* Froehlich, *nobisque est* Haupt. *carior nos, carius* V, vulg. **5, 6** sic distinxit Klotz, ante eum *insperanti cum nobis* coniunxerant. alii post *te* plene distinguunt. **7, 8** ita nos. *hac ē* O, *me est* G, *optandus uita dicere quis poterit* V, *m. hac res* | *optandus u.* Lach., *m. haec* | *optandam u. dicere* Ribbeck, alia alii. **CVIII 1** *Sic homini populari arbitrio* V, corr. Guarin. et Stat. **CIX 5** *producere* x. **6** sunt qui *alternum* uelint.

CX

Aufilena, bonae semper laudantur amicae :
 accipiunt pretium quae facere instituont.
 tu, quod promisti mihi quod mentire, inimica's :
 quod nec das et fers, turpe facis facinus.
 aut facere ingenuae est aut non promisse pudicae, 5
 Aufilena, fuit : sed data corripere
 fraudando officium est plus quam meretricis auarae,
 quae sese toto corpore prostituit.

CXI

Aufilena, uiro contentam uiuere solo,
 nuptarumst laus e laudibus eximiis :
 sed quouis quamuis potius succumbere par est,
 quam matrem fratres ex patruo parere.

CXII

Multus homo es, Naso, neque tecum multus homost
qui
 descendit : Naso, multus es et pathicus.

CXIII

Consule Pompeio primum duo, Cinna, solebant
 Mucillam : facto consule nunc iterum

CX 3 *promisti* ω, *promisisti* V, Munro deleto altero *quod*.
mentire nos, *mentita* V, uulg. **4** *et* Guarinus, *nec* V. *fers*,
turpe Baehr., *saepe* V. **7** *efficit* V, *officium* Marcellius,
officio Reise. *est* nos hic addidimus, in fine uersus Calpur-
 nius, edd. plerique. **8** *totam* Westphal. **CXI 2** *nuptarum*
est l. e l. *eximiis* Stat., n. l. *est* (ē O) l. *cx.* V, n. l. *est*
l. e nimis Baehr. **3** *pars* V. **4** *parere* add. ω, *efficere* (uel
concupere) c. p. alii. **CXII 1** *es* ω, *est* V. *homo* V. *est*
qui add. Scal. **CXIII 2** *Mucillam* Pleitner, *Muciliā* (G, a
 O) V.

manserunt duo, sed creuerunt milia in unum
singula. fecundum semen adulterio.

CXIV

Firmano saltu non falso Mentula diues
fertur, qui tot res in se habet egregias,
aucupium, omne genus piscis, prata, arua ferasque.
nequiquam : fructus sumptibus exuperat.
quare concedo sit diues, dum omnia desint. 5
saltus laudemus commoda, dum ipse egeat.

CXV

Mentula habet uester triginta iugera prati,
quadraginta arui : cetera sunt maria.
cur non diuitiis Croesum superare potis sit
uno qui in saltu tot bona possideat,
prata, arua, ingentis siluas saltusque paludesque 5
usque ad Hyperboreos et mare ad Oceanum ?
omnia magna haec sunt ; tamen ipsest maximus, alter
non homo sed uero mentula magna minax.

CXVI

Saepe tibi studiose animo uenante requirens
carmina uti possem mittere Battiadae,

CXIV 1 *Firmano saltu* Auantius, *Firmanus saluis* V, *Firmanus saltus* edd. complures. **3** *aucupia* V, *aucupium* uel *aucupia* ω. uersus ab edd. uarie distinctus. **6** ita nos. *saltum* O edd., *saltem* G. *dum modo ipse egeat* V, *d. domo i. e.* Lach., *d. modo eo i. e.* L. Muell., *d. modo te ipso e.* Baehr. *egeas* ii quibus *Mentula* (u. 1) uocatiuus esse uidetur. **CXV 1** *uester* nos. *instar* V, *noster* Auant. *iuxta* Scal., *Caesar* conii. Schwabe. **4** *tot bona* Auantius, *tot moda* V. **7** *ipse si* V, corr. Froehlich, *ipse es* Lach. *maximus, alter non homo* nos ; *alter* etiam Schwabe conii. sed cum praecedentibus coniungit, *m. horum* Baehr., *ultro* ω, uulgo, alii alia. **8** *uere* Parthenius. **CXVI 1** *studioso* V, Ellis, alii.

qui te lenirem nobis, neu conarere
 tela infesta *mih*i mittere in usque caput,
 hunc video mihi nunc frustra sumptum esse laborem,
 Gelli, nec nostras hic ualuisse preces. 6
 contra nos tela ista tua euitamus amictu :
 at fixus nostris tu dabi' supplicium.

FRAGMENTA

1. Porph. *ad Hor. Carm. I, 16, 24. Iambici autem uersus aptissimi habentur ad maledicendum. * * * denique et Catullus cum maledictu minaretur sic ait:*

at non effugies meos iambos.

2. Terentianus Maurus 2754.

Et ferme modus hic datur a plerisque Priapo inter quos cecinit quoque carmen tale Catullus.
 hunc lucum tibi dedico consecroque Priape,
 qua domus tua Lampsacis quaque *silua* Priape.
 nam te praecipue in suis urbibus colit ora
 Hellespontia ceteris ostreosior oris.
et similes plures sic conscripsisse Catullum scimus.

3. Nonius p. 134: *ligurrire degustare unde Catullus Priapo:*

- ∪ - ∪ ∪ de mero ligurrire libidost.

4. [Vibii Sequestris (p. 12, 9, Bursian) codex

4 *celis infesta mitteremusque caput V, tela infesta* (Muretus) *mih*i (Baehr.) *mittere in usque caput* Muretus uulg., *telis infestum m. i. u. c. ω*, Schwabe. 6 *hic ω, hinc V, huc* Muretus. 7 *cuitabinus amicta V, corr. ω.*

FRAGMENTA 2 *silua* add. Scaliger, om. codd. *lege Priapi* Buecheler. huius fragmenti u. 1 citant etiam Atil. Fortun. p. 292, 14, Mar. Victorin. p. 119, 6, 151, 8 alibi. Censorin. p. 615, 11. uu. 3, 4 citat Mar. Victorin. p. 151, 22. 3 *mero* L. Mueller, *meo* codd. 4 hoc fragmentum attulit Ellis, ita tamen ut uncis et ipse includeret.

unus (Mus. Brit. 16986) post *sopitur* haec habet
lacus comi Catullus

et Lario imminens Comum.]

5. Servius *ad Verg. Georg. II, 95* *quo te carmine dicam, Rhactica. 'hanc uam Cato praecepit laudat in libris quos scripsit ad filium; contra Catullus eam uituperat et dicit nulli rei esse aptam miraturque cur eam laudauerit Cato.'*

6. Plin. *Nat. Hist. XXVIII, 19.* *Hinc Theocriti apud Gracos, Catulli apud nos proximeque Vergili incantamentorum amatoria imitatio.*

7. Ouid. *Trist. II, 427.*

*sic sua lasciuo cantatast saepe Catullo
femina, cui falsum Lesbii nomen erat,
nec contentus eo multos uolgauit umores,
in quibus ipse suum fassus adulteriumst.*

8. Servius *ad Verg. Aen. III, 409.* *Hinc etiam Catullus canere dixit.*

9. [Nonius 546. *Carchesia . . . Catullus Veronensis:*

lucida qua splendet carchesia mali.]

10. Servius *ad Verg. Aen. VII, 378.* *Catullus hoc 'turben' dicit ut hoc 'carmen.'*

9 Cinna uidetur esse; cf. Isidor. *Orig.* 19, 2, 10 'Cinna: *lucida confulgent alti carchesia mali*', Schol. Lucani 5, 418 (Web.) 'Cinna: *lucida cum fulgent summi c. m.*' post LXIV 237 inseruit L. Mueller. 10 sunt qui ad *Tiballum*, I 5, 3, respexisse Seruimum putent; sed ibi *turben* masculinum est. conf. adnotata ad LXIV 107.

LONDINI: EXCVDEBANT C WHITTINGHAM ET SOC.

**University of Toronto
Library**

**DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET**

**Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File"
Made by LIBRARY BUREAU**

